

**ESTRUCTURA D'OPORTUNITATS, PROCESSOS
D'EMMARCAT I MAPA D'ACTORS DEL
CONFLICTE SIRIÀ**

**TREBALL FINAL DE GRAU
Grau en Ciència Política i de l'Administració**

Autor: Joaquim Pla Rabell
Tutora: Guiomar Rovira Sancho
Curs Acadèmic: 2022/2023
Convocatòria: Maig/Juny
DNI: 41531415Q
Universitat de Girona. Facultat de Dret

Índex

Introducció i metodologia	1
1. Gènesis	3
Història de Síria	3
La guerra civil Siriana	4
Les Primaveres àrabs	6
Presència de l'Estat Islàmic a Síria	9
2. Estructura d'oportunitats	11
Concepte	11
Accés institucional	13
Aliats poderosos	15
Divisió dins l'elit	16
Alineacions polítiques canviants	18
Facilitació i repressió de demandes	19
Onada de protesta transnacional "Primavera Àrab"	21
Revolució islàmica transicional	22
3. Mapa d'actors i processos d'emmarcat	24
Concepte	24
El règim d'Assad	25
Coalicions Internes	26
Coalicions Externes	27
Emmarcat del conflicte	28
Repertori d'accions	29
Grups de l'oposició	30
Coalicions Internes	30
Coalicions Externes	31
Emmarcat del conflicte	32
Repertori d'accions	33
Oposició Kurda	34
Coalicions Internes	34
Coalicions Externes	35
Emmarcat del conflicte	36
Repertori d'accions	37
Estat Islàmic de Síria i l'Iraq	38
Coalicions Internes	38
Coalicions Externes	39
Emmarcat del conflicte	39
Repertori d'accions	40
Conclusions	41

Introducció i metodologia

Aquest treball té com a objecte la realització d'un estudi sobre els esdeveniments que han conduït a la Guerra Civil Síria a través de les revolucions ocorregudes dins el marc de les denominades "Primaveres Àrabs", ressaltant-ne l'estructura d'oportunitats polítiques que va facilitar el conflicte i elaborant un mapa dels actors que hi intervenen.

Com a objecte d'anàlisi, la Guerra Civil Síria ha estat àmpliament estudiada per especialistes en la matèria, però no resulta tan senzill trobar articles que presentin una enumeració dels quatre actors en el conflicte i que n'elaborin una anàlisi partint de l'òptica de l'acció col·lectiva. És, doncs, el meu objectiu oferir una anàlisi des de la perspectiva de l'acció col·lectiva, amb la idea de comprendre l'estructura d'oportunitats polítiques de la revolta contra l'estat, a més de les creences i marcs de sentit que s'han anat delimitant en l'evolució d'aquest conflicte d'acord amb les diverses interaccions entre els individus, grups i interessos que hi participen.

A partir d'aquest estudi, he pretès exposar de la forma més sintetitzada possible el conflicte Sirià, la seva gènesi i el context en el qual es desenvolupa, els bàndols o grups que hi participen, així com les seves possibles coalicions internes i externes, els repertoris d'acció utilitzats i els marcs de significat que han establert per a la consecució dels seus objectius.

Per a la seva elaboració he utilitzat, principalment, dades secundàries, com ara fonts bibliogràfiques i documentals, informes, llibres, articles i revistes científiques i publicacions en premsa. L'estudi es duu a terme a partir d'un estudi de cas en format qualitatiu amb l'objectiu d'acabar identificant els actors domèstics i internacionals, les seves motivacions i estratègies d'acció i d'emmarcat.

En aquest cas, he considerat pertinent, a partir de l'elaboració d'un mapa d'actors, estudiar els diversos processos d'emmarcat i els repertoris d'accions dels diferents actors en el conflicte sirià com a quelcom essencial per a la consecució dels objectius d'aquest treball per dues raons principals.

En primer lloc, determinar l'estructura d'oportunitats polítiques és important per a l'estudi del conflicte siríà perquè aquesta estructura ens permet entendre com els diferents actors polítics interactuen entre si i com es veuen afectats pels canvis en l'entorn polític. En analitzar l'estructura d'oportunitats polítiques, podem identificar els factors clau que impulsen el conflicte, així com les oportunitats per a la resolució d'aquest. També podem entendre millor com els diferents actors polítics, tant interns com externs, estan tractant d'influir en el conflicte, la qual cosa pot ser útil per a dissenyar estratègies efectives per a la pau i l'estabilitat a la regió. En resum, la comprensió de l'estructura d'oportunitats polítiques és fonamental per a l'anàlisi i la resolució del conflicte siríà.

En segon lloc, entendre els marcs de significat i les narratives utilitzades pels diferents actors en el conflicte pot proporcionar molta informació sobre les seves motivacions, objectius i creences. Analitzant la manera en què els actors enfoquen el conflicte, podem entendre millor les seves perspectives i els factors subjacents que impulsen el seu comportament. Això pot ajudar, en el futur, als polítics, acadèmics i professionals a desenvolupar estratègies més eficaces per gestionar el conflicte.

En tercer lloc, l'estudi del repertori d'accions utilitzades per diferents actors en el conflicte pot proporcionar informació sobre les tàctiques i estratègies que utilitzen per aconseguir els seus objectius. En analitzar els mètodes i les eines que els actors empen, podem entendre millor els seus punts forts i febles, així com els riscos i conseqüències potencials dels diferents enfocaments. Això pot ajudar a informar les decisions sobre quines tàctiques i estratègies són més eficaces en diferents contextos.

En general, doncs, l'estudi de l'estructura d'oportunitats polítiques, dels diversos processos d'emmarcat i dels repertoris d'accions en el conflicte siríà és crític per obtenir una comprensió més matisada i completa del conflicte, així com per informar sobre la política i la pràctica en la gestió d'aquest conflicte i sobre els esforços de canvi social.

1. Gènesis

Història de Síria

La regió de Síria es troba envoltada d'una història molt rica i extremadament complexa. Considero essencial per tal de poder conduir una anàlisi exhaustiva del seu conflicte contemporani conèixer, abans, els seus antecedents, les causes que han portat el país a esdevenir un punt calent dels conflictes dins l'Orient Mitjà.

Al llarg dels segles Síria ha estat ocupada per diverses potències regionals, des dels babilonis a l'Imperi Persa, passant pels arameus, que van fundar la ciutat de Damasc, considerada una de les més antigues del món, i per Alexandre el Gran o l'Imperi Romà. Fou després de l'ocupació romana, al voltant del segle VII d.C, quan la primera gran potència musulmana, el califat Omeia, s'apoderaria del control de la regió fins a ser succeït pel califat Abbàssida als mitjans del segle VIII d.C. Aquesta ocupació musulmana perduraria en el temps, ja que l'any 1260, seria el Sultanat Mameluc qui derrocaria als abbàssides i, posteriorment, els Otomans prendrien el control de la Gran Síria l'any 1516.

La caiguda de l'Imperi Otomà després de la derrota en la Primera Guerra Mundial va suposar una pèrdua del control musulmà de la regió, ja que el territori anteriorment ocupat pels otomans es va dividir entre mandats francesos i britànica a través de l'acord Sykes-Picot, quedant Síria sota control francès. És durant l'època d'ocupació francesa que es començarien a formar les estructures socioeconòmiques modernes de Síria a partir de l'establiment d'una nova elit formada per classes mercantils i propietàries (Gadd et al., 2023).

Després de la fi del Mandat francès, acabada la Segona Guerra Mundial, Síria es va veure submergida en diverses lluites internes, la qual cosa va portar a la presa de poder per part del Partit Socialista Àrab Ba'th l'any 1963. Entre 1968 i 1969, el Partit Ba'th també va experimentar una lluita interna de poder entre el llavors líder de facto, Salah Jadid, i el ministre de Defensa Hafez al-Assad, que acabaria amb la presa del poder per part d'Al-Assad i els seus aliats l'any 1970.

Posteriorment a la presa del poder va tenir lloc la denominada “Revolució correctiva” amb l’objectiu de posar fi a les desigualtats del país, ja que fins aleshores els beneficis s’havien concentrat en les classes governants, terratinents i comerciants. Aquesta revolució va possibilitar que els camperols, les minories i altres grups anteriorment marginats aconseguissin més influència, però Ba’th, sota el lideratge de Hafez al-Assad, van allunyar-se d’un sistema democràtic per a instaurar un règim personalista (Heydemann, 2020).

Tot i que el règim de Hafez al-Assad va aconseguir instaurar reformes profundes en el país com la liberalització de l’economia, l’ampliació del sistema educatiu o el manteniment de l’estabilitat del règim; la transformació del país en una dictadura basada en quatre pilars: el partit Ba’th, el Corporativisme, la Burocràcia Estatal i l’Exèrcit; va fer que els opositors més radicals, principalment els islamistes i els Germans Musulmans, es convertissin en opositors del nou Estat per la seva tendència més fonamentalista de l’Islam. Com en altres països de la regió, a Síria el conflicte entre un model d’Estat secular o religiós també ha esdevingut constant (Heydemann, 2020).

La liberalització de l’economia envers un sistema de caràcter capitalista va afectar enormement al creixement de ciutats manufactureres com Alep, les quals es van enriquir durant la dècada de 1980, però malgrat les promeses de correcció per part del règim, la major part de la riquesa encara es trobava concentrada en la burgesia sunnita i l’elit politicomilitar alauita.

A finals del segle XX es produeix una crisi econòmica que provoca l’empitjorament de les condicions de vida de la població siriana. L’estancament de l’economia condueix cada vegada més a un descontentament obert envers el règim de Hafez al-Assad.

La guerra civil Siriana

El president sirià Hafez al-Assad moriria el 10 de juny de l’any 2000 i seria succeït pel seu fill, Bashar al-Assad, com a cap del règim. L’arribada de Bashar al-Assad a la presidència representava la possibilitat de canvi i de reforma que era imperativa

per a la continuïtat de l'Estat sirian, unes reformes que part de la societat esperava que s'encaminessin envers una millora de les llibertats i drets polítics amb l'objectiu d'obrir el règim al conjunt de la població. La primera dècada del seu govern (2000-2010) es veuria ocupada per a l'estabilització de l'economia i l'establiment de la política exterior del règim (Hinnebusch et Zintl, 2014).

Les reformes polítiques empreses per al-Assad, conegudes conjuntament com la "Primavera de Damasc" (*Ziadeh*, s. f.), inicialment van ser concebudes com a tolerants envers els crítics i opositors, de caràcter liberalitzador i certament progressistes, però ràpidament van denigrar cap a una exclusió d'aquests. (Álvarez-Ossorio, 2009).

A finals d'aquesta primera dècada de govern, però, una greu sequera va provocar una crisi econòmica que juntament amb una crisi social entre la població siriana va començar a fer trontollar l'estabilitat del règim. Les zones rurals i perifèriques van ser qui més van notar els efectes de la sequera, però l'augment demogràfic de Síria va comportar també que el malestar s'estengués pels centres urbans on molts joves no eren capaços d'obtenir algun tipus d'ocupació laboral. La confluència d'aquestes dues circumstàncies servirien com a catalitzador la de revolució siriana l'any 2011. Inicialment, semblava que el govern actuaria impulsant reformes i mesures de crisi, però davant la seva inoperància els opositors van prendre els carrers. (González, 2011).

El 18 de març de l'any 2011, l'esclat de protestes a ciutats i àrees rurals com Da'ra, Hama i Baniyas, anteriorment un dels feus de suport a Ba'th, demostraven cada vegada més l'oposició a la classe dirigent. Aquesta tensió social era un preludi del què esdevindrien les Primaveres Àrabs, un fenomen que es reproduiria per Tunísia, Egipte, Líbia i el Iemen (Britannica, 2023). Aquestes demostracions i protestes ràpidament s'estendrien pel territori i, tan sols un mes després, a l'abril, el govern sirian desplegaria a les forces militars per a aturar aquestes protestes. La resposta dels manifestants va ser la d'emprendre una mobilització més plural i violenta on els centres urbans que fins ara es resistien a emprendre el paper d'activistes també van començar a mobilitzar-se. D'aquest moviment en oposició al règim de Bashar al-Assad s'acabaria arribant a una brutal guerra civil que destrossaria el país.

Les dimensions de la guerra civil siriana són força plurals i les analitzaré més a fons quan estudiï el procés d'emmarcament seguit pels diferents grups o bàndols del conflicte, però a grans trets podem establir una dimensió ètnica i una de religiosa.

Arran d'aquest conflicte, Síria va esdevenir l'escenari d'una pugna entre potències regionals (Aràbia Saudí, Iran, Turquia, Qatar i Israel) i internacionals (principalment els Estats Units i Rússia). El fet que la comunitat internacional participés d'alguna manera en aquest conflicte podia conduir a una resolució més o menys ràpida d'aquest, però en observar com el suport del Govern sirianès es concentrava en Rússia, Iran i l'organització paramilitar Hesbol·là; mentre que l'oposició rebia el suport dels Estats Units, Turquia, l'Aràbia Saudita i Qatar; feien preveure una guerra llarga i cruenta.

Tant a partir de mitjans militars com diplomàtics, els respectius aliats de cada bàndol han ofert la seva ajuda en nombroses ocasions fent que el conflicte perduri en el temps fins a l'actualitat.

Les Primaveres àrabs

Indubtablement, el conflicte sirianès l'hem d'emmarcar dins un context més general de mobilitzacions i revolucions en el món àrab, la denominada "Primavera Àrab" (Lynch, 2013).

Segons els postulats de Lynch, a qui també s'atribueix la invenció del concepte de Primavera Àrab, la presa de consciència d'una nova generació d'àrabs hauria propiciat l'aparició d'un espai polític àrab completament nou. Aquest espai s'hauria construït a partir d'una nova identitat panarabista englobada en l'ús de noves tecnologies (com ara Facebook, Twitter, etc.) i l'accés a mitjans d'informació occidentalitzats, fets que facilitarien una narrativa unificada de protesta envers un autoritarisme que els hi és comú.

L'inici d'aquesta onada de protesta regional el podem situar en el 17 de desembre de 2010, a partir de la immolació de Mohamed Bouazizi, un venedor de fruita tunisià a qui la policia va confiscar la seva botiga de carrer, la qual va ser seguida per una forta mobilització en contra del dictador Zine Al-Abidin Ben Ali i el seu règim a Tunis,

la denominada Revolució del gessamí (Rodríguez, 2013). El 14 de gener del 2011 el president tunisià marxava a l'exili a Aràbia Saudí després de més de dues dècades en el poder. Després de la marxa del president Ben Ali, els ministres del seu govern es van veure obligats a dimitir en enfrontar-se a un gran grau de descrèdit polític i es va establir un govern provisional centrat en la preparació d'eleccions democràtiques i l'estabilització del país.

Mentre la revolució tunisiana arribava al seu final nombroses rèpliques començaven a desenvolupar-se per l'Orient Mitjà, Egipte i Líbia (Žuber, M. & Moussa, S., 2018).

A Líbia les protestes es van iniciar al 13 de gener de 2011, però l'esclat de la revolució líbia se situa en els enfrontaments a la ciutat de Bengasi després de l'arrest de l'activista pels drets humans Fethi Tarbel (Staff, 2011). En pocs dies, els disturbis s'havien estès a Trípoli i a altres ciutats del nord-oest. Des de Bengasi, la revolta es va estendre ràpidament i Gaddafi va ordenar a les tropes que eren fidels al règim que sufoquessin la rebel·lió. Els rebels van crear el Consell Nacional de Transició amb l'objectiu de conduir Líbia cap a una etapa de transició i aconseguir el seu objectiu fundacional d'assolir la democràcia al país mitjançant l'organització política i militar de l'oposició (Peregil, 2015).

A Egipte la revolució també es va iniciar després de la immolació, el 17 de gener de 2011, d'un home davant el parlament de El Caire en protesta contra la situació econòmica que travessava el país (Chughtai, 2021), aquesta acció seria seguida el dia 25 per grans demostracions a El Caire. El 28 de gener, després de 25 morts, el president de la República Àrab, Hosni Mubarak cesa el seu govern i intenta liderar una transició en un esforç per aturar la revolta, però gran part de les forces armades decideixen aliar-se amb els protestants agreujant el conflicte pel règim. Els enfrontaments més greus es produiran a la plaça Tahrir, i, després d'un anunci televisiu, el president Mubarak abandonaria el càrrec el dia 11 de febrer d'aquell mateix any (Knell, 2012). En aquest punt els militars ja havien pres el control del país i rebutjaven les peticions civils de transferir el poder a una administració democràtica, decidint mantenir-se en el poder tot i la pressió social fins a la victòria en les eleccions presidencials del 24 de juny de 2012 del candidat dels Germans Musulmans, Mohammed Morsi. Tot i aquesta victòria de la Primavera Àrab a Egipte, la democràcia assolida serà de breu durada, ja que els militars van derogar la

Constitució, dissoldre el Parlament i destituir el president Morsi el 3 de juliol de l'any 2013 (Alandete, 2013).

Més d'una dècada després de l'esclat de les primaveres àrabs els resultats obtinguts tenen un caràcter molt heterogeni, tant entre diferents països com entre la població d'un mateix país.

A Tunísia, malgrat les nombroses millores en la llibertat d'expressió i manifestació, la lluita encara continua per consolidar la victòria política en la Revolució del gessamí. No són pocs tampoc aquells qui preferien retornar a l'antic règim i parlen amb nostàlgia del president Ben Ali, de la mà d'Ennahda els islamistes aconsegueixen fer penetrar el seu discurs basat en el fonamentalisme islàmic dins la societat tunisiana. Tot i això, Tunísia és considerat generalment com el país on la Primavera Àrab ha portat uns millors resultats. (Abderrahmane, 2021).

A Líbia, el Congrés General Nacional va substituir al Consell Nacional de Transició després de les eleccions, però amb el pas del temps la frustració contra el GNC es va veure agreujada per la seva negativa a dimitir després que el mandat expirés. Milers de libis van protestar a Trípoli i Bengasi, exigint la dimissió del govern interí tal com s'havia promès, però, finalment, la celebració de les segones eleccions a Líbia des de l'aixecament popular es van veure marcades per la violència (Abdessadok, 2017).

En comptes d'assolir l'estabilitat, el país va caure en la violència quan una coalició de milícies va rebutjar el resultat de les urnes i van fer fugir el parlament electe des de la capital, Trípoli, fins a la ciutat de Tobruk. Aquesta guerra va dividir el país: Trípoli i les zones occidentals de Líbia van acabar sota el control del govern recolzat per les Nacions Unides, mentre que les regions de l'est i el sud estaven controlades per una administració paral·lela no reconeguda per ningú. A l'est de Líbia, l'home fort és Khalifa Haftar, qui comanda les seves propies forces armades. Haftar es va alinear amb el parlament de Tobruk, que el va nomenar comandant de les Forces Armades Àrabs Líbies, també anomenades Exèrcit Nacional Líbi, deixant el país pràcticament dividit en dos bàndols. L'any 2019, les forces d'Haftar van ser expulsades i va entrar en vigor un acord d'alto el foc, negociat per l'ONU. L'alto el foc va crear un impuls positiu i va animar l'ONU a portar les diferents faccions líbies a la taula de negociació. Tot i que hi havia prevista una votació presidencial i

legislativa per al desembre de 2021, aquesta s'ha ajornat indefinidament (Fetouri, 2021).

Finalment, a Egipte, el president Abdel-Fattah el-Sissi va guanyar unes eleccions presidencials l'any 2014 després del cop d'estat i també l'any 2018. La societat civil es troba força marginada de l'activitat política en el país i no són poc els grups de drets humans que acusen el govern de reduir la llibertat d'expressió i protesta de qualsevol figura de l'oposició.

Les tensions internes es van complicar amb els militants de la península del Sinaí que van jurar lleialtat a l'Estat Islàmic el 2014, a partir de la qual ISIS va protagonitzar una onada d'atacs al Sinaí contra els militars, els cristians coptes i la comunitat súfi. Si bé l'exèrcit egipci va llançar una ofensiva contra l'EI, no va arribar a reprimir-la totalment i van seguir els atacs contra la policia i el personal de seguretat, durant els anys 2016 i el 2017 (United States Institute of Peace, 2019).

Presència de l'Estat Islàmic a Síria

És necessari introduir l'Estat Islàmic (ISIS) en explicar el conflicte siríà perquè el grup va jugar un paper important en el conflicte, tant en termes d'operacions militars com en la configuració del paisatge polític. L'aparició de l'ISIS a Síria va marcar un canvi important en el conflicte, amb el grup establint un nou front i atraient l'atenció internacional amb les seves tàctiques brutals i ideologia islamista radical. A més, la presència de l'ISIS a Síria va atreure actors regionals i globals, inclosos els Estats Units i Rússia, complicant encara més el conflicte i dificultant trobar una resolució. Per tant, entendre el paper de l'ISIS en el conflicte siríà és essencial per obtenir una comprensió completa de les complexitats del conflicte i les seves possibles solucions.

A l'abril de 2013, Al-Qaida a l'Iraq va anunciar la formació de l'Estat Islàmic a l'Iraq i Síria (ISIS), i el grup va començar a establir una presència a Síria. El gener de 2014, l'ISIS va capturar la ciutat de Raqqa, establint la seva primera fortalesa al país. Durant els mesos següents, l'EI va expandir el seu control a Síria, prenent altres ciutats i territoris prèviament ocupats per grups de l'oposició.

Al juny de 2014, l'EI va llançar una gran ofensiva a l'Iraq, capturant la ciutat de Mossul i declarant l'establiment d'un califat. Aquest moviment va cridar l'atenció internacional al grup i va marcar un canvi significatiu en la seva estratègia i objectius. Al llarg de 2014 i 2015, ISIS va continuar expandint la seva presència a Síria, participant en batalles tant amb el govern sirianès com amb els grups de l'oposició. El grup també va dur a terme nombrosos atacs contra civils, incloent-hi decapitacions i altres actes brutals de violència.

El 2016, una coalició liderada pels Estats Units va començar a atacar l'EI amb atacs aeris tant a Síria com a l'Iraq, i els grups de l'oposició a Síria van començar a guanyar terreny contra el grup. El 2017, l'EI havia perdut gran part del seu territori a Síria, tot i que va continuar realitzant atacs i mantenint una presència al país. (Stanford University, 2021).

En general, l'emergència de l'EI a Síria va tenir un impacte significatiu en el curs del conflicte sirianès, exacerbant la violència i creant nous reptes i oportunitats tant per al règim d'Assad com per als grups de l'oposició.

2. Estructura d'oportunitats

Concepte

Amb l'objectiu de comprendre quin ha estat l'origen de la guerra civil siriana és necessari determinar quines han estat les motivacions que han empès a la societat civil a mobilitzar-se de forma col·lectiva. Segons Tarrow, la participació o no d'una massa social en determinades accions col·lectives vindria determinada segons els incentius dels quals disposen, aquests incentius esdevenen doncs estructures d'oportunitat presents en un determinat entorn polític, en el cas d'aquest treball, les que es poden determinar en el règim Sirià, que afecten, al seu torn, a les perspectives d'èxit o fracàs de la mobilització (Tarrow, 2011).

Aquest pensament se subsumeix en la teoria del procés polític, introduïda per primer cop pel sociòleg estatunidenc Doug McAdam l'any 1982 per tal d'explicar l'èxit del moviment pels drets civils americà, però desenvolupada per Tilly per establir les oportunitats i amenaces que afecten una estructura de política contenciosa (Tarrow, 2011). La teoria descriu cinc components clau que determinen l'èxit o el fracàs d'un moviment social: les oportunitats polítiques, les estructures mobilitzadores, els processos d'emmarcament, els cicles de protesta i els repertoris d'acció (*Crossman*, 2019).

Si bé la teoria del procés polític o de les estructures d'oportunitats polítiques s'ha desenvolupat, de forma general, per a explicar moviments socials i protestes de caràcter no violent, no es pot negar que el model d'incentius a la mobilització que proposa per a explicar l'acció col·lectiva és també aplicable a casos on s'estigui desenvolupant un conflicte armat (Gleditsch & Ruggeri, 2010).

Sidney Tarrow ha identificat quatre tipus d'oportunitats polítiques que poden facilitar o restringir l'aparició i l'èxit dels moviments socials: l'accés institucional, la presència d'aliats poderosos, les divisions dins les elits i, finalment, les alineacions polítiques canviants (Tarrow, 2011pp 157-180). Aquestes oportunitats, definides pel politòleg i sociòleg, són les que guiaran i marcaran l'Estructura d'Oportunitats Polítiques en el marc del conflicte a Síria, però en tant que una Estructura d'Oportunitat Política

(EOP) no és quelcom rígid sinó modelable a l'estudi d'un cas concret, també s'analitzarà la facilitació i repressió de demandes, l'onada de protesta transnacional de la Primavera Àrab i la Revolució islàmica transicional com a components d'aquesta EOP.

L'Estructura d'Oportunitats Polítiques en referència a la Guerra Civil Síria s'estructura de la següent forma:

1. Accés institucional: Tarrow argumenta que l'obertura institucional, o el grau en què les institucions polítiques estan obertes a opositors i minories i, a més, són capaces de respondre a les seves demandes, és un factor crític per crear oportunitats per als moviments socials. L'obertura institucional es pot veure influïda per una sèrie de factors, inclosos els canvis en l'entorn polític, els canvis en l'opinió pública i les accions d'altres moviments socials.
2. Aliats poderosos: Tarrow també emfatitza la importància dels aliats polítics o la capacitat dels moviments socials per construir aliances amb altres grups o organitzacions que comparteixen els seus objectius o greuges. Mitjançant la mobilització del suport d'aquests aliats, els moviments socials poden augmentar el seu poder polític i influència, i crear noves oportunitats per a la mobilització.
3. Divisions dins l'elit: Tarrow argumenta que els conflictes i les divisions dins de l'elit governant, poden crear oportunitats perquè els moviments socials desafïïn l' statu quo. Quan les elits estan dividides o afeblides, es pot crear un espai per tal que els opositors al règim obtinguin influència política i siguin capaços de mobilitzar el seu suport.
4. Alineacions polítiques canviants: Un altre element que, segons Tarrow, pot fomentar l'acció col·lectiva és la inestabilitat de les alineacions polítiques. En els sistemes plenament democràtics, això es mesura a través de la inestabilitat electoral. En aquest cas ens centrarem en investigar les coalicions que es formen i desfan entre els diferents actors en el conflicte sirianà.

5. Facilitació i repressió de demandes: Mentre que típicament la repressió per part de l'estat esdevé una restricció en els moviments socials, esgrimeix l'argument de què tant la repressió com la facilitació de demandes tenen efectes contradictoris podent crear oportunitats per a la mobilització (Flesher, C. i Wood, L. 2011). La repressió, crearia aquestes oportunitats a través de generar simpatia i suport als moviments socials reprimits.
6. Onada de protesta transnacional de la Primavera Àrab: Un moviment de protesta transnacional està format per diversos grups d'organitzacions i individus que convergeixen en les seves demandes en un moment cronològic determinat. Aquests tipus de moviments transnacionals també poden generar les seves pròpies dinàmiques internes i externes en els conflictes, així com fomentar la cooperació entre actors interessats (O'Neill, 2004).
7. Revolució islàmica transicional: L'aparició de l'ISIS va crear oportunitats per al règim d'Assad i els grups de l'oposició. El règim va poder utilitzar l'amenaça del ISIS per justificar el seu ús de la violència i la repressió contra els grups de l'oposició, definint-se com a defensor contra el terrorisme per obtenir el suport dels aliats de la comunitat internacional. L'oposició, d'altra banda, va ser capaç de mobilitzar-se contra un enemic comú i aprofitar noves fonts de finançament, armes i suport polític. L'aixecament sirià de l'ISIS il·lustra com els esdeveniments inesperats poden crear oportunitats polítiques significatives i reptes per als moviments socials. (Meyer & Staggenborg, 1996).

Accés institucional

La teoria de l'accés institucional de Sidney Tarrow suggereix que el grau d'obertura institucional política és un factor clau a l'hora de crear oportunitats per als moviments socials. En el cas del conflicte sirià, podem veure com el nivell d'obertura institucional ha influït en el sorgiment i el desenvolupament dels moviments socials (Tarrow, 2011 pp 157-180).

La població siriana ha estat típicament molt plural, formant una societat molt heterogènia de tradicions culturals i religioses. Al voltant d'un 85% dels 24 milions de sirians conformen la majoria àrab, seguida d'importants concentracions, de caràcter més minoritari, kurdes (el 9% de la població), així com armènies, agafaries, circassianes i turcmanes (un altre 6%). En l'àmbit religiós, els musulmans representen prop del 90% de la població, encara que fortament dividits en diferents doctrines: una clara majoria sunnita (el 75% dels sirians), diverses branques xiïtes com els alauís (un 11% i amb molta connexió amb el poder), els drusos o els septimams (un 4%). Tot i que minoritària, la presència cristiana també és força notable en la regió, havent sobreviscut diverses esglésies cristianes (un 10%): la grega ortodoxa i la catòlica. Per últim, és destacable la presència dels iazidís, una secta kurda que combina elements pagans, zoroastres, cristians i musulmans (Alvariño, 2015).

Des de la seva arribada a la presidència de Síria al juliol del 2000, Bashar el Assad va prometre reformes de caràcter polític i democràtic. Això va donar lloc a una intensa activitat per part de polítics de l'oposició al règim i defensors de drets humans en el marc d'un procés força liberal. Va alliberar centenars de presos polítics, va tancar l'ominosa presó d'Al Mezzeh i va introduir l'Internet. Al mateix temps, els salons d'intel·lectuals i polítics dissidents van començar a acollir debats sobre com fer avançar els drets i llibertats.

La denominada com a "Primavera de Damasc", entre juliol de 2000 i febrer de 2001, va ser poc temps després políticament reprimida, només sobrevivint en forma d'un lent procés de liberalització econòmica (Siria cierra el paso a las reformas, 2011).

Abans de l'esclat del conflicte sirianès el 2011, l'entorn polític a Síria es caracteritzava per un alt grau d'autoritarisme, amb llibertats polítiques limitades i una manca d'obertura institucional. No obstant això, en les primeres etapes del conflicte, hi va haver alguns signes d'obertura institucional, ja que el govern va anunciar una sèrie de reformes, incloent-hi l'aixecament de l'estat d'emergència i la formació d'una nova constitució (Bachar el Asad, de la "primavera de Damasco" al puño de hierro, 2011).

Aquests canvis institucionals van crear noves oportunitats perquè els moviments socials es mobilitzessin i impulsessin noves reformes, amb alguns grups de l'oposició participant en el procés polític acabar de formar. No obstant això, a mesura que el conflicte es va intensificar i el govern va respondre amb una repressió cada vegada més violenta, fins a arribar a admetre la mort de manifestants per part de les forces de seguretat, aquestes oportunitats d'obertura institucionals es van tancar ràpidament i l'entorn polític es va sumir en el conflicte (Siria cierra el paso a las reformas, 2011).

Aliats poderosos

Segons la teoria de Sidney Tarrow, un quart aspecte de l'oportunitat política és la presència d'aliats influents, ja que per un moviment tenir aliats poderosos pot comportar que es creïn les oportunitats necessàries per a emprendre una acció col·lectiva (Tarrow, 2011 pp 157-180).

En el cas del conflicte sirianès, la participació de potències estrangeres ha jugat un paper cabdal en la formació del conflicte i la creació d'oportunitats per a diferents actors. Aquesta presència d'aliats influents, els quals es desgranaran més detalladament en l'apartat referent al mapa d'actors del conflicte, sens dubte, ha ajudat a l'oposició a emprendre accions col·lectives, esperant que ells puguin actuar a favor seu en taules de negociació o, fins i tot, en tribunals.

El govern sirianès, el règim d'al-Assad, ha rebut el suport de Rússia i Iran, mentre que els grups de l'oposició han rebut el suport de diversos estats occidentals i del Golf, inclosos els Estats Units i Aràbia Saudita (Carbayo, 2022).

Aquests aliats han proporcionat fons, armes i suport polític als grups de l'oposició, la qual cosa els ha permès continuar la seva resistència contra el govern sirianès. En el cas d'Estats Units, la seva ajuda ha consistit a entrenar i equipar les forces de l'oposició que lluitaven contra el règim d'Assad, facilitant la transferència d'uns 1.000 milions de dòlars en armes, municions i entrenament als grups rebels sirians amb l'esperança d'influir en el final negociat de la guerra. Rússia ha estat la principal responsable d'omplir les existències d'aprovisionament i municions del govern sirianès, però d'aquesta dinàmica també n'ha participat països com l'Iran o, fins i tot, Bielorrússia, Xina i Corea del Nord (Ludtke, 2019).

No obstant això, la participació d'aliats influents també ha creat reptes per als grups de l'oposició, ja que les seves accions sovint estan limitades pels interessos dels seus patrocinadors externs. Per exemple, alguns grups de l'oposició han estat criticats pels seus estrets vincles amb els estats del Golf amb historials de drets humans pobres, que han socavat la seva legitimitat i suport entre els ciutadans sirians i internacionals, com és el cas de molts donants amb seu a Kuwait que van començar a pressionar els sirians perquè agafessin armes ja abans de l'esclat del conflicte. Els grups que es formaven a partir d'aquest suport sovint van adoptar la perspectiva ideològica dels seus donants i, a mesura que la guerra s'arrossegava i augmentava el nombre de morts civils, el camí cap a l'extremisme es va anar autoreforçant. Avui dia, hi ha proves que els donants kuwaitians han fet costat a rebels que han comès atrocitats i que estan directament vinculats a Al-Qaeda o que cooperen amb les seves brigades afiliades sobre el terreny (Dickinson, 2013).

En general, el paper dels aliats influents o poderosos en el conflicte sirianès destaca les maneres en què els actors externs poden crear oportunitats per als moviments socials, però també com aquestes oportunitats poden comportar reptes i limitacions significatives. La presència d'aquests actors externs afegeix una nova dimensió a la lluita pel poder i la legitimitat, creant oportunitats perquè els grups es mobilitzin al voltant d'enemics externs o per aprofitar les xarxes internacionals de suport.

Divisió dins l'elit

El concepte de Tarrow de la divisió de les elits fa referència a una situació en què les elits polítiques d'un determinat règim estan dividides i són incapaces de formar un front unificat. Aquest fet no només pot crear oportunitats perquè els moviments socials desafïïn l'estatu quo mitjançant l'ús d'accions col·lectives, sinó també pot mobilitzar determinats sectors de les elits cap a posicions més properes a les dels opositors (Tarrow, 2011 pp 157-180). En el cas del conflicte sirianès, les divisions entre les elits van ser un dels factors clau que van afectar la dinàmica del conflicte així com un escull que en dificulta la seva conclusió.

Abans del conflicte sirianà, el país era governat per una dictadura de partit únic dirigida per la família Assad, la coalició dominant del règim en època de Hafez al-Àssad poc té a veure amb la que sorgirà després del procés liberalitzador de Bashar al-Assad (Rabil, 2005).

Concretament, la configuració d'un nou sistema d'elit del règim es produeix durant la Primavera de Damasc, al 10è Congrés Nacional Sirianà, on, amb l'objectiu d'estabilitzar el seu rol com a líder, Bashar al-Assad va produir l'ascens d'un nou conjunt d'elits econòmiques per defensar-se contra potencials rivals de dins del règim. A diferència del seu pare, Bashar no gaudia de forts lligams amb l'aparell polític i militar del país, sinó que la seva formació acadèmica el feia relacionar-se més amb entorns urbans i econòmics. El procés de liberalització, per tant, li va permetre enfortir aquells sectors del règim que li eren més favorables, incloent-hi les elits empresarials, les forces de seguretat i els líders religiosos (Shamaileh, 2020).

No obstant això, a mesura que el conflicte augmentava, aquestes elits es van dividir cada vegada més.

Alguns membres de l'elit empresarial, per exemple, van començar a distanciar-se del règim. De forma general, l'elit empresarial siriana no s'ha posicionat de forma unificada envers un grup, opositor o lleial al règim, concret. De fet, la trajectòria de la revolució siriana i, particularment la seva militarització, el col·lapse de l'economia real i el posterior estancament i incapacitat d'assolir una solució política, ha donat forma a les postures de l'elit empresarial durant la revolució fent que es produeixi aquest distanciament.

En molts casos aquesta elit ha donat suport i recursos a rebels o manifestants, o suport humanitari i ajuda a les zones afectades, com per exemple mitjançant el Fòrum Públic de Síria, una coalició d'empresaris a l'exili que ofereixen el seu suport en pro de l'oposició al règim d'al-Assad. Però tampoc ha estat estrany que l'elit empresarial treballés a banda i banda del conflicte donant suport als objectius de les forces del règim i de l'oposició simultàniament (Abboud, 2013).

Alguns membres de les forces de seguretat també van desertar, però en aquest cas, cal remarcar que el règim considera la dissidència en totes les seves formes un pecat cardenal, especialment en l'exèrcit, i duu a terme mesures de represàlia contra els autors. Aquest cas ha estat especialment cert per als alauites i altres

grups minoritaris, la dissidència dels quals es considera traïdora envers la família al-Assad. Aquestes mesures han instal·lat una gran por en alts càrrecs militars i han reduït la possibilitat de deserció per por de represàlies contra ells i les seves famílies. A més, en el cas dels alauites, els quals ocupen la major part de càrrecs intermedis i superiors, el règim ha establert un sistema d'incentius que lliga tots els aspectes de les seves vides professionals i personals a la supervivència del règim (Khaddour, 2015).

A mesura que el règim va reaccionant mitjançant una resposta violenta a les protestes, les desercions es van accelerant. Però a part dels casos ocasionals de desertors d'alt rang militar, els quals ja estaven fora dels cercles de confiança i direcció de les forces armades, la majoria de desercions eren d'oficials o reclutes. Aquests es van unir principalment a l'Exèrcit Lliure de Síria o van fugir del país amb les seves famílies per escapar de represàlies (Kattan, 2016).

Aquesta divisió entre les elits del règim de Bashar al-Assad va ser útil per crear oportunitats per tal que els grups de l'oposició poguessin desafiar al règim. La deserció d'alguns membres de les forces de seguretat, per exemple, va permetre a l'oposició tenir accés a armes i municions. D'altra banda, el poder econòmic que es va decantar per al bàndol opositor els va ajudar a la internalització i organització del conflicte.

No obstant això, aquesta divisió no tan agosarada com alguns haguessin preferit també va servir per a crear reptes per a l'oposició. El fet que el règim encara gaudís del suport d'alguns segments de l'elit significava que era capaç de mantenir el seu control sobre el poder, tot i enfrontar-se a protestes generalitzades i a una oposició armada. El fet que l'oposició també estigués dividida per línies ideològiques i sectàries complica encara més la situació, dificultant-los formar un front unificat.

Alineacions polítiques canviants

Segons la teoria de Sidney Tarrow, els canvis en les alineacions entre diferents actors pot crear oportunitats per als moviments socials (Tarrow, 2011 pp 157-180). En el cas del conflicte siríà, les aliances canviants entre les diferents faccions han

jugat un paper important en la formació del conflicte i la creació d'oportunitats per a diferents actors.

Es pot argumentar que la naturalesa canviant de les aliances a Síria ha creat oportunitats perquè els grups de l'oposició obtinguin el suport d'una àmplia gamma d'actors. Per exemple, en les primeres etapes del conflicte, alguns grups de l'oposició van ser capaços d'obtenir suport tant de les potències occidentals com dels estats del Golf (Todman, 2016), així com dels grups islamistes (Lefèvre, 2015). Aquest paisatge d'aliances complex va permetre a aquestes faccions de l'oposició aprofitar una pluralitat de fonts de finançament, armes i suport polític.

A més, els canvis d'alineació també han creat oportunitats perquè els grups de l'oposició es mobilitzin contra nous enemics. Aquests canvis en l'entorn polític poden crear oportunitats perquè els grups es mobilitzin al voltant de nous problemes o per aprofitar noves fonts de suport. Per exemple, en el cas sirí, l'aparició d'ISIS com un actor principal en el conflicte va crear una oportunitat perquè els grups de l'oposició es mobilitzessin contra un enemic comú al mateix temps que va ser utilitzar per part del règim de Bashar al-Assad per tal d'englobar tota l'oposició com a terrorista (Levitt, 2021).

No obstant això, les alineacions canviant també han creat reptes per als grups de l'oposició, ja que les seves aliances amb diferents actors sovint han estat temporals i inestables. Per exemple, el suport a alguns grups de l'oposició per part de tercers ha passat de ser militar a logístic o purament de caràcter humanitari durant el transcurs del conflicte.

En general, el paper que s'atorga al canvi en les alineacions en el conflicte sirí és de destacar les maneres en què els entorns polítics canviant poden crear oportunitats per als moviments socials, però també com aquestes oportunitats poden comportar reptes i limitacions significatives.

Facilitació i repressió de demandes

Els conceptes de supressió i facilitació també es poden utilitzar per establir l'estructura d'oportunitats polítiques que ha donat forma al conflicte sirí. Segons la

teoria de Charles Tilly de les estructures d'oportunitat política, la supressió és qualsevol acció d'un altre grup que elevi el cost de l'actor d'una acció col·lectiva, d'altra banda, una acció que redueix el cost de l'acció col·lectiva del grup és una forma de facilitació (Tilly, 1978 pp 100 a 106).

En el cas del conflicte siríà, la supressió del govern de la dissidència va ser un factor crític que va alimentar les protestes inicials i va intensificar el conflicte. El govern siríà va respondre a les protestes pacífiques amb una violenta repressió, que només va servir per galvanitzar els grups de l'oposició i encoratjar una major mobilització. La supressió del govern de la dissidència també va crear una percepció entre molts sirians que el règim era il·legítim i necessitava ser enderrocat (Nakhoul, 2011).

No obstant això, el govern també va poder utilitzar la supressió com a eina per mantenir el seu control del poder. Les tàctiques brutals del règim, inclòs l'ús d'armes químiques, van ajudar a dissuadir a les forces de l'oposició i evitar que guanyessin terreny (Office of the Press Secretary, 2018).

La facilitació també va jugar un paper en el conflicte siríà, especialment en termes del suport extern proporcionat als grups de l'oposició. L'oposició va poder obtenir suport militar i financer d'actors externs, especialment Turquia, Aràbia Saudita (Gardner, 2015) i els Estats Units (Editorial Reuters, 2013). Aquest suport va ajudar a mantenir la lluita de l'oposició contra el govern i els va permetre continuar mobilitzant-se davant la repressió governamental.

No obstant això, la facilitació també va tenir conseqüències negatives, especialment en termes de fragmentació i lluites internes entre els grups de l'oposició. El suport proporcionat pels actors externs sovint venia amb cordes adjuntes, i diferents grups rebien diferents nivells de suport de diferents actors. Això va crear competència i rivalitats entre els grups de l'oposició, fent més difícil presentar un front unit i negociar amb el govern (Daou, 2013).

En general, els conceptes de supressió i facilitació van actuar com a importants estructures d'oportunitat política en el conflicte siríà. La supressió, per part del govern, de la dissidència va ajudar a alimentar el conflicte inicialment, però també va

permetre al règim mantenir el seu poder. La facilitació externa va proporcionar un suport crucial a l'oposició alhora que també va contribuir a la fragmentació i les lluites internes entre els grups de l'oposició.

Onada de protesta transnacional “Primavera Àrab”

Segons les teories de Kate O'Neill sobre protestes de caràcter transnacional, com la Primavera Àrab, poden crear oportunitats perquè els moviments socials es mobilitzin i desafïïn les estructures de poder existents (O'Neill 2004). En el cas del conflicte sirianà, la Primavera Àrab va crear una oportunitat política perquè els grups de l'oposició poguessin desafiar el govern autoritari de Bashar al-Assad.

La Primavera Àrab va proporcionar un model per als grups de l'oposició a Síria, que es van inspirar en els aixecaments reeixits en altres països àrabs com Tunísia i Egipte. Els aixecaments en aquests països van mostrar que era possible per als ciutadans desafiar els règims autoritaris i exigir majors llibertats polítiques. La Primavera Àrab també va crear un context internacional més ampli que donava suport al canvi democràtic i més crític amb els règims autoritaris. Aquest entorn internacional va proporcionar als grups de l'oposició a Síria suport polític i moral, així com una major atenció mediàtica. D'acord amb això, es pot observar com durant l'inici del conflicte la vinculació hi havia certa integració entre el discurs de l'oposició siriana i aquell propi de la resta de protestes emmarcades en la Primavera Àrab (Lynch, M., Freelon, D., i Aday, S., 2014).

No obstant això, la Primavera Àrab també va crear reptes per als grups de l'oposició a Síria, ja que com hem vist en l'apartat anterior, el règim d'Assad va respondre a les primeres protestes amb violència i repressió. Aquesta resposta violenta va dificultar que els grups de l'oposició obtinguessin suport de la població siriana, ja que molts ciutadans es van mostrar reticents a unir-se a un moviment que podria conduir a més violència i inestabilitat.

En general, el paper de la Primavera Àrab en el conflicte sirianà destaca les maneres en què els grans esdeveniments polítics poden crear oportunitats per als moviments

socials, però també com aquestes oportunitats poden comportar reptes i riscos significatius.

Revolució islàmica transicional

Com dèiem al principi, és important assenyalar que la teoria de l'estructura d'oportunitats polítiques se centra en els moviments socials no violents i les protestes, i no s'aplica típicament a aixecaments armats com el de l'ISIS a Síria. No obstant això, és possible examinar com l'emergència de l'ISIS com a actor principal en el conflicte siria va crear una oportunitat política per a altres actors, inclòs el règim d'Assad i diversos grups de l'oposició.

La teoria de l'estructura d'oportunitats polítiques ens permet suggerir que els esdeveniments inesperats, com l'aparició de nous actors o l'escalada de la violència, poden crear oportunitats perquè els moviments socials es mobilitzin i desafïïn les estructures de poder existents. En el cas del conflicte siria, l'aparició de l'ISIS com a actor principal en el conflicte va crear una oportunitat política significativa tant per al règim d'Assad com per als grups de l'oposició. (Meyer & Staggenborg, 1996).

Per un costat, l'ascens de l'ISIS va crear un nou enemic per al règim d'Assad, que va permetre al règim d'autoemmarcar-se com a defensor contra el terrorisme i obtenir suport dels seus aliats en la comunitat internacional. El règim també va utilitzar l'amenaça de l'Estat Islàmic per justificar el seu ús de la violència i la repressió contra els grups de l'oposició, argumentant que era necessari protegir el país del terrorisme. (Itani, 2016)

D'altra banda, l'aparició de l'Estat Islàmic també va crear oportunitats perquè els grups de l'oposició es mobilitzessin contra un enemic comú. Alguns grups de l'oposició van ser capaços d'obtenir suport de les potències occidentals i els estats del Golf, que també estaven preocupats per l'amenaça d'ISIS. Aquest suport va permetre als grups de l'oposició aprofitar noves fonts de finançament, armes i suport polític. (Sloat, 2022)

No obstant això, l'augment de la presència dels radicals islamistes també va crear reptes significatius per als grups de l'oposició, ja que havien de lluitar amb un actor nou i poderós en el conflicte. Alguns grups de l'oposició també es van enfrontar a crítiques per la seva percebuda falta d'acció contra l'Estat Islàmic, que va socavar la seva legitimitat i suport entre els ciutadans sirians.

3. Mapa d'actors i processos d'emmarcat

Concepte

La confecció d'un mapa d'actors és una eina utilitzada en estudis socials per analitzar i entendre les relacions complexes i interaccions entre diversos actors implicats en un problema social concret. En el cas del conflicte sirianès, hi ha diversos actors implicats que representen diferents bàndols i interessos, incloent-hi el govern sirianès, grups d'oposició, poders estrangers i civils.

El conflicte sirianès és un conflicte complex i polifacètic que implica diversos actors amb diferents interessos, objectius i motivacions. No obstant això, he decidit delimitar quatre actors principals implicats en el conflicte i analitzar-ne les coalicions internes i externes, el repertori d'accions que han dut a terme i el procés d'emmarcat que han posat en pràctica per a dotar de significat el conflicte. En aquest aspecte, els actors que he estudiat són el govern sirianès dirigit pel president Bashar al-Assad, els grups de l'oposició que busquen enderrocar el govern, l'oposició kurda i l'Estat Islàmic de l'Iraq i Síria (ISIS).

- El règim d'Assad: El govern sirianès, encapçalat pel President Bashar al-Assad, ha estat en el poder des de 2000. El règim ha estat acusat d'abusos contra els drets humans, inclòs l'ús d'armes químiques contra civils. El règim està recolzat per Rússia, l'Iran i altres aliats regionals.
- Grups de l'oposició: Els grups de l'oposició que busquen enderrocar el govern sirianès inclouen tant faccions moderades com extremistes. Les faccions moderades, com l'Exèrcit Lliure Sirianès i la Coalició Nacional Siriana, busquen establir un govern democràtic a Síria.
- Oposició kurda: L'oposició kurda, liderada per les Forces Democràtiques de Síria (SDF), busca establir una regió kurda autònoma al nord de Síria. Les SDF tenen el suport dels Estats Units i altres països occidentals.

- L'Estat Islàmic de l'Iraq i Síria (ISIS) és una organització terrorista que busca establir un califat islàmic a l'Orient Mitjà. ISIS va obtenir el control de grans àrees de Síria i Iraq el 2014, però des de llavors ha perdut la major part del seu territori en ambdós països. No obstant això, el grup encara manté una presència a Síria i continua perpetrant atacs.

És important assenyalar que aquests quatre actors (on hem inclòs l'Estat com un actor més, perquè defensa la seva continuïtat en el control del país) no són els únics que participen en el conflicte siríà, i hi ha moltes altres faccions i poders, tant interns com externs implicats també en el conflicte. Aquesta selecció té un caràcter arbitrari a fi de poder il·lustrar quatre visions diferenciades del conflicte i determinar-ne clarament les coalicions internes i externes.

El règim d'Assad

El règim d'Assad és l'actor organitzat amb el poder de l'Estat en el conflicte siríà. El principal objectiu del règim d'Assad és derrotar la rebel·lió i l'oposició i, en segon lloc, establir i recuperar la influència sobre tot el territori siríà a través de qualsevol mitjà possible: polític, diplomàtic i militar. El desplegament de les Forces Armades Àrabs Sirianes i les forces paramilitars, la seva repressió contra els manifestants, els contramoviments i la resistència de l'oposició van causar la militarització del conflicte. Per afrontar els reptes de seguretat anticipats, el règim d'Assad va obtenir el suport diplomàtic, estratègic i militar necessari de diversos actors nacionals, regionals i internacionals (Mirza et al., 2021).

La resposta del govern als marcs de significat i repertoris d'acció exercits per l'oposició, s'ha caracteritzat per intentar mantenir el seu control del poder i suprimir la dissidència, marcada, de forma general, per un patró de repressió brutal, utilitzant la força militar, detencions arbitràries i tortures per acabar amb l'oposició i mantenir el control.

Aquesta resposta, com veurem, s'ha presentat com una mesura necessària per a protegir la seguretat i l'estabilitat nacionals, i com una resposta a les accions de grups extremistes violents com ara ISIS. No obstant això, les accions del govern també s'han caracteritzat per la falta de respecte pels drets humans i l'Estat de Dret.

Els informes sobre abusos generalitzats dels drets humans, inclosos assassinats extrajudicials, tortura i violència sexual, han estat ben documentats. El Govern també ha estat acusat d'utilitzar armes químiques contra civils, la qual cosa constitueix una violació del Dret internacional.

Al mateix temps, el Govern ha tractat de presentar-se com el representant legítim del poble siríà i com la força que pot aportar estabilitat i seguretat al país. El govern ha retratat a l'oposició com a terroristes i extremistes, i ha intentat deslegitimar les seves reivindicacions de representar al poble siríà. En general, la resposta del govern al conflicte siríà s'ha caracteritzat per enfocar-se en mantenir el poder i el control, sovint a costa dels drets humans i l'Estat de Dret. Mentre que el govern pot presentar les seves accions com a resposta als marcs de sentit de l'oposició i els repertoris d'acció, és en última instància, l'entitat o grup que disposa de més poder en aquest conflicte i, per tant, té una capacitat de donar forma al curs del conflicte de maneres significatives de la qual altres grups no en disposen.

Coalicions Internes

Dins del règim d'Assad, hi ha diverses faccions i grups que s'han reunit per formar una coalició per mantenir el control i el poder. El nucli de la coalició està format per membres de la secta Alauita (BBC News, 2012), a la qual pertany el president Bashar al-Assad. Aquest grup ha dominat durant molt de temps el govern siríà, l'aparell militar i de seguretat i ha estat fonamental per mantenir el poder del règim (Pipes, 1989).

A més, la coalició inclou membres d'altres grups minoritaris, com cristians, sobretot en l'inici del conflicte, ja que posteriorment aquest suport ha estat discutit per part de la població cristiana (Gilbert, 2018), i drusos, que s'han aliat amb el règim per por de la persecució sota un govern diferent més alineat amb els postulats islamistes (Balanche, 2016).

El Partit Ba'th, que ha governat Síria des de la dècada de 1960, també juga un paper central en la coalició del règim. Molts membres del partit tenen posicions clau en el govern i l'exèrcit i són lleials a la família Assad. El partit ha esdevingut una eina necessària i exitosa per al manteniment del règim autoritari a Síria (Yonker, C. i Solomon, C. 2021).

Les forces de seguretat, incloses les agències militars i d'intel·ligència, també són una part essencial de la coalició del règim. Les forces de seguretat han exercit un paper decisiu en la repressió de la dissidència i l'oposició al règim i han utilitzat tàctiques brutals per a mantenir el control (Khaddour, 2015).

Coalicions Externes

El conflicte sirianès també ha atret diversos actors externs que han format aliances amb el règim d'Assad. Aquests aliats externs han proporcionat suport militar, financer i diplomàtic al règim, ajudant-lo a mantenir el seu poder.

Un dels aliats externs més importants del règim d'Assad és Rússia. Rússia ha proporcionat al règim suport militar i diplomàtic des del començament del conflicte, incloent-hi suport aeri, armes i municions i, més important, oferint el seu veto al Consell de Seguretat de les Nacions Unides. La intervenció militar russa el 2015 va servir per canviar el paradigma del joc per al règim, ja que va ajudar a canviar la tendència del conflicte a favor seu (Petkova, 2020).

L'Iran és un altre aliat extern crític del règim d'Assad. Iran ha proporcionat al règim suport militar i financer, incloent-hi l'enviament de tropes del Cos de la Guàrdia Revolucionària (Sadjadpour, 2013). Hezbollah, un grup militant xiïta libanès, també ha estat un aliat crucial del règim d'Assad. El grup ha proporcionat suport militar al règim, inclosos combatents i armes (Levitt, M. i Zelin, A., 2013).

La Xina també ha proporcionat suport diplomàtic al règim, de la mateixa manera que Rússia, mitjançant la utilització del seu poder de veto en el Consell de Seguretat de les Nacions Unides per bloquejar les resolucions crítiques amb el règim (Akil & Shaar, 2021).

A més, el règim d'Assad, sorprenentment, ha rebut el suport diplomàtic d'altres règims, democràtic o autoritaris, de la regió, com Corea del Nord o Veneçuela (Nagel, 2013), tot i que aquest suport possiblement és atribuïble a l'oposició que aquests Estats mantenen amb els Estats Units més que a qualsevol altra causa.

En resum, la coalició externa del règim d'Assad inclou Rússia, l'Iran, Hezbollah, la Xina i altres règims de caràcter autoritari. Aquests aliats externs han proporcionat suport militar, financer i diplomàtic al règim, ajudant-lo a mantenir el seu poder davant un conflicte prolongat i complex.

Emmarcat del conflicte

El règim d'Assad ha emmarcat el conflicte siria com una lluita contra els terroristes i els insurgents recolzats per l'estranger que busquen desestabilitzar i destruir Síria. El règim es presenta com un defensor de la sobirania, estabilitat i seguretat sirianes, i presenta el conflicte com una batalla entre el govern i els grups extremistes.

El règim ha utilitzat diverses tàctiques per a emmarcar el conflicte d'aquesta manera. Una de les estratègies clau és confondre tota oposició al règim amb terrorisme, presentant qualsevol dissentiment o crítica al Govern com un acte de terrorisme o una amenaça per a la seguretat nacional (Merz, 2014). Aquest marc permet al règim justificar la seva brutal repressió contra la dissidència i l'oposició, inclòs l'ús de la força, la detenció arbitrària i la tortura.

Una altra tàctica utilitzada pel règim és presentar-se a si mateix com l'únic govern legítim de Síria i descriure a l'oposició com il·legítima i recolzada per potències estrangeres. El règim sovint acusa els països occidentals i els seus aliats de donar suport a l'oposició, argumentant que busquen socavar la sobirania de Síria i instal·lar un govern titella que serveixi als seus interessos. En aquest sentit, el règim està intentant demostrar la seva legitimitat, tant a la població com a la comunitat internacional, demostrant la seva capacitat per a conservar i protegir el territori, la població i l'aparell estatal (Mehchy, 2018).

El règim també ha utilitzat la propaganda per donar forma a la narrativa del conflicte, controlant el flux d'informació i utilitzant mitjans estatals per difondre la seva versió dels esdeveniments (Dahrer, 2017). El règim es representa sovint com un defensor de les minories religioses i un baluard contra l'extremisme (ETANA Syria, 2020), retratant a l'oposició com a grups islamistes radicals que amenacen el teixit de la societat siriana.

En definitiva, el règim d'Assad ha emmarcat el conflicte siríà com una batalla contra el terrorisme i els insurgents recolzats per l'estranger, utilitzant propaganda, demonització de l'oposició i narracions de victimització per justificar la seva brutal repressió contra la dissidència i l'oposició. Aquest enquadrament ha ajudat el règim a mantenir el suport entre les seves circumscripcions centrals i a justificar el seu manteniment continu en el poder.

Repertori d'accions

Des d'una perspectiva d'acció col·lectiva, les accions del règim d'Assad en el conflicte siríà es poden entendre com una sèrie d'estratègies dissenyades per mantenir el poder del règim i per suprimir l'oposició i la dissidència.

Una de les estratègies clau emprades pel règim és cooptar i recompensar els seguidors mentre castiga els dissidents. Aquest enfocament té per objecte crear una coalició de lleials que defensi el règim i mantingui el seu poder. El règim ha utilitzat una combinació d'incentius, com l'accés a oportunitats econòmiques i llocs de poder, i càstigs, com l'empresonament, la tortura i la violència, per a fomentar la lleialtat i suprimir la dissidència. Molts dels suports que rep el règim, consegüentment, es troben motivats pel desig de protegir-se més que no pas per lleialtat a Assad (Khaddour, 2015b).

Una altra estratègia utilitzada pel règim és controlar la informació i donar forma a la narrativa del conflicte. El règim ha utilitzat mitjans estatals per difondre la seva versió dels esdeveniments i per demonitzar els grups de l'oposició i individus, emmarcant el conflicte com una lluita contra el terrorisme i insurgents recolzats per l'estranger (Dahrer, 2017). Controlant el flux d'informació, el règim busca donar forma a l'opinió pública i mantenir el suport entre les seves principals circumscripcions.

A més, el règim ha utilitzat la violència i la repressió per a suprimir la dissidència i l'oposició. El règim ha utilitzat una sèrie de tàctiques, incloent-hi l'ús d'armes químiques, atacs aeris i bombardejos, per atacar zones controlades per l'oposició i la població civil. El règim també s'ha basat en una xarxa de forces de seguretat,

incloses les agències militars i d'intel·ligència, per mantenir el control i suprimir la dissidència (O'Brien & Stein, 2018).

En general, el repertori d'acció del règim d'Assad en el conflicte sirianès es pot entendre com una sèrie d'estratègies dirigides a mantenir el poder, suprimir l'oposició i controlar la informació. Aquestes estratègies inclouen la cooptació i el càstig, el control de la informació, les aliances externes i la violència i la repressió. Mitjançant l'ús d'aquestes estratègies, el règim pretén mantenir el seu poder enfront d'un conflicte complex i prolongat.

Grups de l'oposició

Coalicions Internes

Durant el conflicte sirianès, diversos grups d'oposició moderats van sorgir com a contrapès al règim d'Assad. Tot i que aquests grups no han estat unificats sota una sola coalició, i per tant no es pot parlar d'un conflicte estrictament entre el règim d'Assad i l'oposició (Gamaghelyan, 2013), sí que han format aliances per coordinar els seus esforços contra el règim durant el transcurs del conflicte.

Un dels grups d'oposició moderada més prominents va ser l'Exèrcit Lliure Sirianès (ELS). L'ELS va ser format el 2011 per desertors de l'exèrcit sirianès que es van oposar a la reacció del règim d'Assad contra les protestes pacífiques. L'ELS tenia com a objectiu protegir els civils i lluitar contra les forces del règim, però no tenia una estructura de lideratge clara i estava compost per moltes brigades descentralitzades (Phillips, 2013).

Un altre grup d'oposició moderat va ser el Consell Nacional Sirianès (CNS), que es va formar el 2011 com una organització paraigua per a diversos grups d'oposició i individus. El CNS pretenia representar els interessos del poble sirianès i proporcionar una plataforma per a l'oposició política al règim d'Assad (Phillips, 2013).

El 2016, el SNC va ser integrat en el Comitè d'Altes Negociacions, una coalició més àmplia de grups d'oposició i individus que tenien com a objectiu negociar una solució política al conflicte amb el règim (Hafez, 2018).

Un altre grup d'oposició moderat va ser les Forces Democràtiques de Síria (SDF), que es va formar el 2015 i estava compost per combatents kurds, la força dominant, i àrabs. Les FDS tenien com a objectiu lluitar contra el règim d'Assad i l'Estat Islàmic, i va rebre suport dels Estats Units (Van Wilgenburg, 2020).

De forma resumida, la coalició interna de l'oposició d'Assad durant el conflicte siríà ha inclòs grups com l'Exèrcit Lliure Siríà, el Consell Nacional Siríà, el Comitè d'Altes Negociacions i les Forces Democràtiques Sirianes. Tot i que aquests grups no han estat unificar sota una sola coalició, en compartir objectius de caràcter similar, a propòsit d'aquest treball estan englobats com un actor conjunt.

Coalicions Externes

Durant el conflicte siríà, els grups de l'oposició moderada van gaudir de diversos graus de suport d'actors externs. No obstant això, no hi va haver una coalició externa específicament formada per donar suport als grups de l'oposició moderada contra el règim d'Assad.

Els Estats Units va proporcionar cert suport a aquests grups incloent-hi el subministrament d'armes, entrenament i altres formes d'assistència. No obstant això, aquest suport va ser limitat, en un primer moment els esforços dels Estats Units estaven dirigits a la caiguda del règim de Bashar al-Assad, però amb el sorgiment d'Estat Islàmic la major part de les seves accions es van encaminar en la seva lluita (Humud i Blanchard, 2020).

Els països del Consell de Cooperació del Golf (CCG), incloent-hi Aràbia Saudita, Qatar i els Emirats Àrabs Units, també van proporcionar suport als grups d'oposició moderats. El seu objectiu des de l'inici del conflicte l'any 2011 es manté de la mateixa manera, el seu discurs consisteix en el fet que el govern siríà ha perdut legitimitat tant a escala nacional com internacional i, per tant, ha de ser destituït, en què s'ha de disminuir la influència Iraniana en la regió i, finalment, que cal aturar l'avenç d'ISIS (Badrakhan, 2013).

Turquia també va ser un actor extern clau que va fer costat als grups d'oposició moderats. Turquia va proporcionar armes, entrenament i refugis segurs per als

combatents de l'oposició, i va jugar un paper clau en la coordinació dels esforços de l'oposició tot i que a vegades els hagi utilitzat per combatre en la lluita aferrissada que manté contra les forces kurdes per la seva presència dins el territori Turc (Yüksel, 2019).

Com s'ha pogut observar, la coalició externa que donava suport als grups de l'oposició al règim d'Assad durant el conflicte siríà no era tan cohesionada ni unificada com la coalició que donava suport al règim. Mentre que els grups de l'oposició moderada van rebre el suport de diversos actors externs, aquest suport va ser sovint limitat i mancat de coordinació, dirigit a complir amb interessos propis, la qual cosa va dificultar als grups opositors al règim poder desafiar eficaçment el règim.

Emmarcat del conflicte

En l'estudi dels grups de l'oposició d'Assad resulta evident que van emmarcar el conflicte siríà com una lluita per la democràcia, els drets humans i la llibertat contra un règim corrupte i autoritari. Es van presentar com els representants legítims del poble siríà, que lluitava per una societat democràtica i pluralista que respectés els drets humans i l'Estat de Dret.

Els grups d'oposició moderats van emmarcar el conflicte com un aixecament popular contra un règim opressiu que no havia complert les seves promeses de reforma i modernització. Van assenyalar les protestes pacífiques que van esclatar el 2011 com a prova de la insatisfacció generalitzada amb les polítiques del règim i el desig de canvi. El seu discurs consisteix a descriure les manifestacions com l'inici d'una revolta per a assolir una millor Síria (Lundgren-Jörum, 2012).

Els grups d'oposició també s'ajuden en el fet que el conflicte, des del punt de vista internacional, ha quedat emmarcat com una crisi humanitària, emfatitzant el sofriment dels civils atrapats en el foc creuat i la necessitat d'assistència internacional per alleujar la seva difícil situació, i l'enorme quantitat de civils que s'han vist obligats a esdevenir refugiats (UN Refugee Agency, 2023). Es destaca l'ús per part del règim de la violència indiscriminada, inclòs l'ús d'armes químiques, com

a prova del seu menyspreu per les vides civils i la necessitat d'intervenció exterior per protegir el poble sirianès.

En conclusió, els grups d'oposició moderats van emmarcar el conflicte sirianès com una lluita per la democràcia, els drets humans i la llibertat contra un règim opressiu que havia perdut la seva legitimitat. Es van presentar com els representants legítims del poble sirianès i van demanar suport internacional per ajudar a posar fi al conflicte i establir una societat democràtica i pluralista a Síria.

Repertori d'accions

Des d'una perspectiva d'acció col·lectiva, el repertori d'acció de l'oposició durant el conflicte sirianès pot ser vist com un conjunt d'estratègies coordinades i tàctiques dissenyades per aconseguir els seus objectius d'enderrocar el règim d'Assad i establir un sistema democràtic de govern a Síria.

Una estratègia clau utilitzada per l'oposició va ser la formació de coalicions i aliances entre diversos grups d'oposició, incloent l'Exèrcit Lliure Sirianès, el Consell Nacional Sirianès i les Forces Democràtiques Sirianes. Aquests grups van coordinar els seus esforços i recursos per maximitzar el seu impacte contra el règim, amb l'objectiu final de derrocar Assad i el seu govern (Phillips, 2013).

Una altra tàctica utilitzada per l'oposició moderada va ser l'ús de la força armada per desafiar la superioritat militar del règim. L'Exèrcit Lliure Sirianès, per exemple, va participar en la guerra de guerrilles contra les forces del règim, utilitzant tàctiques de tir i fugida i emboscades per afeblir i desmoralitzar les tropes del règim (Dettmer, 2016). Les Forces Democràtiques de Síria també van utilitzar la força per desafiar tant el règim com l'EI, mentre que el Consell Nacional Sirianès es va centrar més en els esforços polítics i diplomàtics per pressionar el règim per negociar una transició a un sistema democràtic (el-Moussaoui, 2013).

Finalment, l'oposició moderada també va utilitzar protestes, vagues i desobediència civil com a mitjà per exercir pressió sobre el règim i mobilitzar el suport popular per a la seva causa. Com les protestes de la Primavera Àrab que van donar lloc a l'inici del conflicte (Creedon & Mariotti, 2021). Aquestes accions tenien la intenció

d'interrompre el control del règim sobre la societat siriana i demostrar l'oposició generalitzada al seu govern.

Oposició Kurda

Coalicions Internes

Hi havia diversos grups d'oposició kurds que operaven a Síria durant el conflicte, però no eren necessàriament part d'una coalició interna unificada. Aquests grups tenien diferents nivells de cooperació i coordinació, i alguns s'oposaven entre si (Conde, 2017. pp. 141-168).

Un dels grups d'oposició kurds més prominents va ser el Partit de la Unió Democràtica (PYD), que estava afiliat amb el Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK) a Turquia. El PYD va establir la regió de Rojava al nord-est de Síria, que va ser governada per una coalició liderada per kurds coneguda com les Forces Democràtiques de Síria (FDS), aquesta administració autònoma es basa en la filosofia igualitària i de base d'Abdullah Ocalan, que actualment es troba a la presó a Turquia (Serwer & van Wijk, 2022). Les FDS incloïen no només combatents kurds, sinó també àrabs i altres combatents de minories ètniques (Van Wilgenburg, 2020).

Un altre grup d'oposició kurda va ser el Consell Nacional Kurd (KNC), que es va establir el 2011 i va tractar d'establir una regió autònoma kurda al nord de Síria. El KNC va ser inicialment recolzat pel govern turc, però més tard es va alinear més amb els grups d'oposició sirians i es va oposar al PYD i els seus aliats per les seves relacions amb Turquia (Federici, 2015).

En general, els grups de l'oposició kurda a Síria no eren una coalició interna unificada, i tenien diferents nivells de cooperació i coordinació. El PYD i els seus aliats controlaven la regió de Rojava i tenien un poder militar i polític significatiu, mentre que el KNC i altres grups més petits tenien una influència més limitada. El principal objectiu de l'oposició kurda era establir una regió autònoma kurda al nord de Síria i protegir els drets i interessos kurds al país.

Coalicions Externes

L'oposició kurda a Síria va rebre el suport de diversos actors externs, inclosos governs estrangers i actors no estatals, que es van alinear amb els seus objectius d'establir una regió autònoma kurda al nord de Síria i protegir els drets i interessos kurds.

Un dels més significatius seguidors externs de l'oposició kurda va ser els Estats Units, que va proporcionar suport militar i polític a les Forces Democràtiques de Síria (FDS) en la seva lluita contra l'Estat Islàmic (Engelbrecht, 2022). La coalició liderada pels Estats Units també va proporcionar suport aeri i entrenament als combatents de les FDS, que els va ajudar a aconseguir diverses victòries importants contra l'EI al nord de Síria.

Altres partidaris externs de l'oposició kurda van ser el Govern Regional del Kurdistan (KRG) a l'Iraq, que va proporcionar suport militar i logístic als combatents kurds a Síria. El KRG també va permetre als combatents i refugiats kurds travessar la frontera a l'Iraq, i va facilitar la transferència d'armes i subministraments als combatents kurds sirians. L'ala militar del KRG, els peixmergues també s'han desplaçat a Síria per donar suport al PYD en la seva lluita contra Estat Islàmic.

L'oposició kurda també va rebre, i continua rebent, el suport d'alguns països europeus, com França (Muhammad, 2023) i el Regne Unit, que van proporcionar entrenament militar i equipament als combatents kurds (Stephens, 2016). Alguns grups de l'oposició kurda també tenien vincles amb el PKK a Turquia, que els va proporcionar entrenament militar i suport. En aquest aspecte, és important destacar la figura d'Abdullah Öcalan, qui és el fundador i líder del Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK), un grup kurd que ha estat lluitant per l'autonomia i els drets kurds a Turquia des de la dècada de 1980. El PKK, actualment, es troba designat com una organització terrorista per Turquia, els Estats Units i la Unió Europea.

El PKK ha tingut una influència significativa en l'oposició kurda a Síria, particularment a través de la seva afiliació amb el Partit de la Unió Democràtica (PYD), que va establir la regió de Rojava al nord-est de Síria (Global Conflict Tracker, 2023). El PYD i els seus aliats són vists com una organització subsidiària

del PKK, ja que mantenen objectius similars com ara el d'establir l'autonomia kurda o la lluita pels drets kurds a Síria.

Abdullah Öcalan ha estat una influència ideològica important en l'oposició kurda a Síria, particularment a través de la seva filosofia de confederalisme democràtic (Öcalan, 2020). El confederalisme democràtic és un sistema polític basat en la descentralització, la democràcia directa i la igualtat de gènere, i s'ha implementat a la regió de Rojava de Síria (Öcalan, 2017).

Öcalan ha estat a la presó a Turquia des de 1999 (Iriarte, 2013), però la seva influència en l'oposició kurda a Síria s'ha mantingut forta. Molts lluitadors kurds a Síria veuen Öcalan com un heroi i un símbol de la resistència i autonomia kurda, i han incorporat les seves idees a les seves estratègies polítiques i militars.

No obstant això, la influència d'Öcalan sobre l'oposició kurda també ha estat controvertida, especialment a causa de la seva associació amb el PKK i la seva història de violència. Alguns actors externs han criticat l'oposició kurda pels seus vincles amb el PKK i Öcalan, i han utilitzat aquesta associació per justificar la seva oposició a l'objectiu kurd d'autonomia i control territorial a Síria.

En general, l'oposició kurda a Síria va tenir un suport extern significatiu de diversos governs estrangers i actors no estatals, que es van alinear amb els seus objectius d'establir una regió autònoma kurda al nord de Síria i protegir els drets i interessos kurds, o bé els van facilitar ajuda amb l'objectiu de combatre l'Estat Islàmic. No obstant això, aquest suport no va estar exempt de controvèrsia, ja que alguns actors externs es van oposar a l'objectiu kurd d'autonomia i control territorial, i alguns van veure l'oposició kurda com una amenaça als seus propis interessos a la regió.

Emmarcat del conflicte

L'oposició kurda a Síria emmarca el conflicte com una lluita pels drets kurds, l'autonomia i l'autodeterminació. Argumenten que el govern sirianès ha oprimit i marginat històricament la població kurda, negant-los drets bàsics com la ciutadania, la llengua i l'expressió cultural.

L'oposició kurda també emmarca el conflicte com una lluita contra l'extremisme islàmic i el terrorisme, especialment ISIS. Argumenten que les forces kurdes, com les Unitats de Protecció Popular (YPG) i les Unitats de Protecció de les Dones (YPJ), han estat a l'avantguarda de la lluita contra l'EI a Síria, i que han sacrificat les seves vides per protegir les seves comunitats de la violència brutal d'aquest grup extremista (Aftandilian, 2021).

A més, l'oposició kurda emmarca la seva lluita com una lluita per la democràcia i el pluralisme a Síria. Argumenten que la seva visió de la democràcia, basada en la igualtat de gènere, ofereix una alternativa viable a l'autoritarisme del govern sirià i l'extremisme de grups com ISIS. És aquest comportament marcadament feminista el que fa que les reivindicacions kurdes generin gran simpatia entre els sectors progressistes de les societats occidentals en emmarcar el seu conflicte com una revolució feminista sota el lema “Jin, Jiyan, Azadi” (Dona, vida i llibertat) (Gupta, 2016).

En general, l'oposició kurda a Síria emmarca el conflicte com una lluita pels drets kurds, l'autonomia i l'autodeterminació, així com una lluita contra l'extremisme islàmic i per la democràcia i el pluralisme. Es veuen a si mateixos com un actor clau i autònom en el conflicte, i han estat eficaços a l'hora de mobilitzar el suport de diversos actors que comparteixen els seus objectius i valors.

Repertori d'accions

L'oposició kurda al règim d'Assad a Síria ha emprat una sèrie de repertoris d'acció en la seva lluita per l'autonomia, l'autodeterminació i el reconeixement dels seus drets culturals i lingüístics.

Els kurds han participat en la resistència armada contra el govern sirià des del començament del conflicte. Les forces kurdes, com les Unitats de Protecció Popular (YPG) i les Unitats de Protecció de les Dones (YPJ) (Tavakolian, 2015), han lluitat contra l'exèrcit sirià, i també contra grups extremistes islamistes com ISIS. L'oposició kurda ha utilitzat tàctiques guerrilleres i guerres irregulars per defensar les comunitats kurdes i establir un control autònom sobre el territori al nord de Síria (Clay, 2015).

La resistència kurda també ha utilitzat tàctiques de desobediència civil per desafiar l'autoritat del govern siria i promoure la seva pròpia agenda política. Per exemple, han organitzat protestes, vagues i segudes per exigir un major reconeixement dels drets i l'autonomia kurda. També han establert estructures de governança alternatives, com a ajuntaments i cooperatives, per a prestar serveis essencials i establir els seus propis marcs legals i administratius (Van Wilgenburg, 2013).

L'oposició kurda ha estat activa en l'ús de mitjans de comunicació i tàctiques de comunicació per promoure la seva narrativa i conscienciar la seva lluita. Han utilitzat plataformes de xarxes socials per difondre el seu missatge, i han establert els seus propis mitjans de comunicació, com el Centre d'Informació de Rojava, per proporcionar informes independents sobre el conflicte. La difusió de conflictes armats per part d'organitzacions kurdes, per exemple, ha estat clau per a aconseguir el suport estatunidenc en l'assalt kurd a Kobani (Doucet, 2018).

Recapitulant, els actors kurds a Síria han utilitzat una sèrie de repertoris d'acció per aconseguir els seus objectius a partir de buscar construir la solidaritat entre les seves pròpies comunitats i amb altres grups marginats, desafiar l'autoritat del govern siria i combatre l'Estat Islàmic alhora que promou la seva pròpia agenda política.

Estat Islàmic de Síria i l'Iraq

Coalicions Internes

L'Estat Islàmic de l'Iraq i Síria (ISIS) es va formar com un grup extremista que va tractar d'establir un califat a l'Orient Mitjà, i com a tal, no van formar una coalició interna amb cap estat o règim a Síria. En lloc d'això, van intentar enderrocar tant al govern siria com a altres grups de l'oposició per establir el seu propi govern.

L'ISIS va sorgir inicialment a Síria el 2013 com una branca d'al-Qaida, però més tard es va separar d'al-Qaida i es va declarar una entitat independent. Ràpidament va obtenir control sobre grans parts de Síria, incloent-hi Raqqa, que va declarar com la capital del seu autoproclamat califat (Glenn et al., 2019).

L'estructura interna del ISIS era jeràrquica, amb un líder suprem, o califa, al capdamunt, seguit per líders regionals i comandants militars. El grup operava a través d'una xarxa de cèl·lules i afiliats en diferents parts de Síria, i la seva ala militar era coneguda com l'Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant (ISIL).

Funcionalment, ISIS era una entitat semi-federada. Té un comandament central influent amb ministeris imitant els que es trobarien en qualsevol altre estat, incloent educació, serveis públics, salut, seguretat, relacions públiques i agricultura, entre d'altres (Jefferis, 2016).

El conjunt de membres d'ISIS estava conformava principalment per militants àrabs sunnites, tot i que el grup també va reclutar combatents estrangers de tot el món. El seu lideratge central consistia en exoficials militars baasistes que havien servit sota el règim de Saddam Hussein a l'Iraq, així com militants gihadistes que havien lluitat en altres conflictes (Standford University, 2021).

Coalicions Externes

ISIS va ser àmpliament condemnat per la comunitat internacional, i com a tal, no hi va haver una coalició externa formada en suport dels seus objectius o accions a Síria. En canvi, es van formar diverses coalicions internacionals per lluitar contra l'EI a Síria.

Una de les principals coalicions internacionals formades per lluitar contra l'EI a Síria va ser la Coalició Global per derrotar l'ISIS, que es va establir el 2014 i dirigida pels Estats Units. La coalició estava formada per més de 80 països, incloent-hi nacions occidentals i àrabs, i tenia com a objectiu coordinar els esforços militars i diplomàtics per derrotar l'EI a Síria i l'Iraq, en l'actualitat la coalició segueix activa en contra d'ISIS a l'Afganistan (Oficina del Portaveu, 2021).

Emmarcat del conflicte

ISIS (Estat Islàmic de l'Iraq i Síria) va tenir un marc ideològic i sectari del conflicte siria. Van retratar el conflicte com una lluita entre la majoria musulmana sunnita contra un govern corrupte liderat pels xiïtes recolzat per potències estrangeres no musulmanes. ISIS es va emmarcar com els únics veritables defensors de l'Islam

sunnita, i va afirmar estar lluitant per establir un califat, o estat islàmic, a Síria i l'Iraq (Robinson, 2017).

ISIS va utilitzar una màquina propagandística per promoure el seu enquadrament del conflicte, utilitzant mitjans socials, vídeos i altres formes de comunicació per difondre el seu missatge i reclutar nous membres (Khawaja & Khan, 2016). Van descriure el conflicte siríà com una guerra justa contra infidels i apòstates, i es van presentar com l'avantguarda d'una nova revolució islàmica.

En general, la formació de l'EI del conflicte siríà va ser molt sectària, violenta i excloent. Es van retratar com els únics defensors legítims de l'Islam sunnita, i van tractar d'establir un estat islàmic a través de la violència extrema i la brutalitat.

Repertori d'accions

El repertori d'acció de l'EI en el conflicte siríà va incloure una àmplia gamma de tàctiques violentes, incloent-hi atemptats suïcides, decapitacions, execucions en massa i altres formes de terrorisme. Aquestes accions van ser dutes a terme per petits grups d'individus altament compromesos, que estaven disposats a utilitzar la violència extrema per aconseguir els seus objectius (Del Ponte et al., 2015).

Des d'una perspectiva d'acció col·lectiva, les accions d'ISIS poden ser vistes com un intent de crear un sentit de solidaritat i identitat compartida entre els seus membres, i per mobilitzar-los cap a un objectiu comú. Mitjançant l'ús de la violència per establir el seu domini, van tractar d'intimidat i subjugar a altres grups a Síria, i crear un sentit de por i impotència entre la població. En altres casos, l'ús d'aquesta brutalitat servia per a atemorir, sotmetre i adoctrinar a la població que residia en les zones ocupades (UN commission of inquiry on the Syrian Arab Republic, 2014).

Conclusions

A partir de l'elaboració d'aquest treball he constatat com les estructures d'oportunitat política poden tenir un impacte significatiu en els moviments socials, una estructura d'oportunitat determinada pot comportar que el moviment ni avanci ni retrocedeixi en excés, sinó que aquest resta en un estat de tensió constant sense resoldre's clarament.

Una realitat de les estructures d'oportunitat política és que són modelades pels mateixos actors polítics i, en la pràctica, les interaccions canviants entre actors obliguen a una readaptació constant del context en el qual es produeix l'acció col·lectiva.

En el cas del conflicte siríà, aquest va començar com una revolució social el 2011, amb els manifestants exigint reformes polítiques i econòmiques i la fi del govern autoritari de Bashar al-Assad. No obstant això, el conflicte es va convertir ràpidament en una guerra civil, ja que diferents grups amb diferents interessos i ideologies es van involucrar i van començar a perseguir els seus propis objectius.

Un factor clau que va contribuir a l'escalada del conflicte va ser la resposta del règim d'Assad. En lloc d'entaular un diàleg amb els manifestants i abordar les seves queixes, el règim va respondre amb violència i repressió, utilitzant la força per suprimir la dissidència i mantenir el seu control del poder. Això va ajudar a radicalitzar alguns elements de l'oposició, que veien la resistència violenta com l'únic mitjà d'aconseguir els seus objectius.

Un altre factor va ser la participació d'actors externs, incloses les potències regionals i actors internacionals com els Estats Units i Rússia. Aquests actors externs tenien els seus propis interessos i agendes a Síria, i la seva participació va exacerbar el conflicte proporcionant suport a diferents grups i prolongant la lluita.

La fragmentació de l'oposició també va ser un factor clau en l'escalada del conflicte. L'oposició es compon d'una sèrie de grups amb diferents ideologies i objectius, inclosos els grups moderats que busquen reformes polítiques, els grups islamistes

que busquen un estat islàmic i els grups kurds que busquen una major autonomia. Aquests grups sovint tenien interessos contraposats i eren incapaços d'unir-se al voltant d'un objectiu comú, el que va conduir a lluites internes i agreujar encara més el conflicte.

Finalment, l'aparició d'ISIS com un poderós actor en el conflicte també va contribuir a la seva transformació en una guerra civil. L'ISIS va seguir una agenda molt sectària i violenta, buscant establir un estat islàmic i dirigint-se a altres grups, incloent-hi l'oposició moderada, minories religioses i el règim d'Assad.

En general, la transformació del conflicte siríà d'una revolució social en una guerra civil va ser impulsada pels múltiples factors considerats al llarg d'aquest treball, incloent-hi la resposta del règim d'Assad, la participació d'actors externs, la fragmentació de l'oposició i l'aparició de l'Estat Islàmic. Aquests factors van interaccionar de formes molt complexes per prolongar i intensificar el conflicte, el que ha acabat conduint a l'actual devastadora crisi humanitària a Síria.

Sota el meu entendre, a través d'haver establert aquesta estructura d'oportunitats i el mapa dels actors per al conflicte siríà que he desenvolupat, ofereixo una base de treball a partir de la qual un investigador o analista pugui obtenir informació sobre les motivacions, interessos i comportaments dels diferents actors, així com la dinàmica més àmplia i els conductors o eixos del conflicte. Aquesta informació, si s'escau, es podria utilitzar per informar de decisions polítiques, esforços de construcció de la pau o altres intervencions destinades a resoldre el conflicte.

A partir d'aquest treball sobre l'estructura d'oportunitats polítiques del conflicte siríà i el seu mapa d'actors, hi ha diverses vies potencials per a una investigació posterior. Una d'aquestes vies és l'impacte de les potències regionals i mundials, que podrien analitzar-se centrant-se en els interessos estratègics, les aliances i les intervencions de països específics com Rússia, l'Iran, Turquia i els Estats Units. Una altra via és el paper de la societat civil, que podria ser explorada analitzant l'organització i mobilització de diferents grups de la societat civil més enllà dels grups paramilitars. Un tercer àmbit de recerca és l'impacte del conflicte en l'equilibri regional de poder a Orient Pròxim, inclosa la manera en què ha afectat les relacions entre països i la

dinàmica de seguretat regional. Finalment, es podria analitzar el paper del dret internacional en el conflicte, inclòs el seu ús en la responsabilitat de diferents actors i els reptes i limitacions de la seva aplicació. Perseguint aquestes línies d'investigació, es podria obtenir una comprensió més completa de l'estructura d'oportunitats polítiques del conflicte siria i els seus diversos actors.

Bibliografia

Abderrahmane, A. (2021, 28 juliol). *Ten years after the Arab Spring – what happened to the dream?* ISS Africa.

<https://issafrica.org/pscreport/psc-insights/ten-years-after-the-arab-spring-what-happened-to-the-dream>

Abdessadok, Z. (2017, 30 maig). *Libya Today: From Arab Spring to failed state*. Features | Al Jazeera.

<https://www.aljazeera.com/features/2017/5/30/libya-today-from-arab-spring-to-failed-state>

Aftandilian, G. (2021, 13 gener). *Kurdish Dilemmas in Syria*. Arab Center Washington DC.

<https://arabcenterdc.org/resource/kurdish-dilemmas-in-syria/>

Akil, S., & Shaar, K. (2021, 24 març). *The Red Dragon in the Land of Jasmine: An Overview of China's Role in the Syrian Conflict*. Operations and Policy Center.

<https://opc.center/an-overview-of-chinas-role-in-the-syrian-conflict/>

Alandete, D. (2013, 4 juliol). *Golpe de Estado militar en Egipto*. El País.

https://elpais.com/internacional/2013/07/03/actualidad/1372839418_154017.html

Alia Chughtai. (2021, 14 gener). *Timeline: How the Arab Spring unfolded*. Arab Spring: 10 years on News. Al Jazeera.

<https://www.aljazeera.com/news/2021/1/14/arab-spring-ten-years-on>

Álvarez-Ossorio, I. (2009). *Siria contemporánea (Escenario internacional nº 2)* (1.ª ed.).

Editorial Síntesis, S. A.

Alvariño, I. Á.-O. (2015). *El enroque autoritario del régimen sirio: de la revuelta popular a la guerra civil / The authoritarian casting of the Syrian regime: from popular uprising to civil war*. *Revista CIDOB d'Afers Internacionals*, 109, 157–176.

<http://www.jstor.org/stable/24364606>

Badrakhan, A. (2013, 15 juliol). GCC Position on the Syrian Crisis. *Emirates Center for Strategic Studies and Research*.

https://www.ecssr.ae/en/reports_analysis/gcc-position-on-the-syrian-crisis/

Balanche, F. (2016, 20 octubre). The Druze and Assad: Strategic Bedfellows. *The Washington Institute*.

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/druze-and-assad-strategic-bedfellows>

BBC News. (2012, 30 juliol). *Bashar al-Assad's inner circle*. BBC News Services.

<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-13216195>

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2023, 14 febrer). Syrian Civil War. Encyclopedia

Britannica. <https://www.britannica.com/event/Syrian-Civil-War>

Carbayo, L. (2022, 22 juliol). ¿Cuáles son los intereses de Rusia, Irán y Turquía en Siria?

LISA News.

<https://www.lisanews.org/geopolitica/cuales-son-los-intereses-de-rusia-iran-y-turquia-en-siria/>

Clay, B. (2015, 5 setembre). Here's how Kurdish guerrilla forces are using dirty tricks against ISIS. *Business Insider*.

<https://www.businessinsider.com/heres-how-kurdish-guerilla-forces-are-using-dirty-tricks-against-isis-2015-8?international=true&r=US&IR=T>

Conde, G. (2017). *Siria en el torbellino: insurrección, guerras y geopolítica*. Colegio de

Mexico. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1z27h7q>

Creedon, J., & Mariotti, A. (2021, 16 març). From protests to civil war: Understanding Syria's decade of horror. *France 24*.

<https://www.france24.com/en/middle-east/20210316-from-protests-to-civil-war-understanding-syria-s-decade-of-horror>

Crossman, A. (2019, 13 febrer). *What Makes a Social Movement Successful?* ThoughtCo.

<https://www.thoughtco.com/political-process-theory-3026451>

Dahrer, J. (2017, 17 octubre). Syria, the uprising and the media scene. *OpenDemocracy*.

<https://www.opendemocracy.net/en/north-africa-west-asia/syria-uprising-and-media-scene/>

Del Ponte, C., Koning, K., Pinheiro, P., & Muntarhorn, V. (2015, 11 octubre). Rule of Terror.

The Cairo Review of Global Affairs.

<https://www.thecaireview.com/essays/rule-of-terror/>

Dettmer, J. (2016, 13 febrer). Syrian Rebels Vow to Wage a National Liberation Guerrilla

War. VOA.

<https://www.voanews.com/a/syrian-rebels-vow-to-wage-national-liveration-guerrilla-war/3188014.html>

Dickinson, E. (2013, desembre) Playing with Fire: Why Private Gulf Financing for Syria's

Extremist Rebels Risks Igniting Sectarian Conflict at Home. *Saban Center, Brookings*

Project on US Relations with the Islamic World (Washington D.C.: The Brookings

Institute, December 2013), 12.

<https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/private-gulf-financing-syria-extremist-rebels-sectarian-conflict-dickinson.pdf>

Doucet, L. (2018). Syria & the CNN Effect: What Role Does the Media Play in

Policy-Making? *American Academy of Arts & Sciences*.

<https://www.amacad.org/publication/syria-cnn-effect-media-policy-making>

Editorial Reuters. (2013, 14 juny). U.S. to give Syrian opposition more military support: White

House. *Reuters U.S.*

<https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-military-idUSBRE95C1DY20130613>

el-Moussaoui, N. (2013, 24 octubre). Syrian National Council optimistic about a political

solution in the conflict. *Dw.Com*.

<https://www.dw.com/en/syrian-national-council-optimistic-about-a-political-solution-in-the-conflict/a-17181481>

Engelbrecht, C. (2022, 26 gener). For U.S. Military and Syria's Kurds, a Tangled History as Allies. *The New York Times*.

<https://www.nytimes.com/2022/01/26/world/middleeast/us-kurds-syria.html>

ETANA Syria. (2020, 11 març). Manufacturing Division: The Assad Regime and Minorities in South-west Syria. *Middle East Institute*.

<https://www.mei.edu/publications/manufacturing-division-assad-regime-and-minorities-south-west-syria>

Federici, V. (2015). The Rise of Rojava: Kurdish Autonomy in the Syrian Conflict. *The SAIS Review of International Affairs*, 35(2), 81–90. <https://www.jstor.org/stable/27000999>

Fetouri, M. (2021, 19 novembre). *LA Decade After the Arab Spring: Comparing Libya and Tunisia's Experiences* | Washington Report.

<https://www.wrmea.org/north-africa/a-decade-after-the-arab-spring-comparing-libya-and-tunisias-experiences.html>

Flesher, C. i Wood, L. (2011, 22 maig) Repression and social movements. *Interface*, volume 3 issue 1 (pp. 1-11)

<https://www.interfacejournal.net/2011/05/interface-volume-3-issue-1-repression-and-social-movements/>

Gadd, C. John , Hourani, . Albert Habib , Polk, . William Roe , Ochsenwald, . William L. , Irvine, . Verity Elizabeth , Commins, . David Dean , Smith, . Charles Gordon , Salibi, . Kamal Suleiman , Scullard, . Howard Hayes and Hamidé, . Abdul-Rahman (2023, 22 febrer). Syria. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/place/Syria>

Gamaghelyan, P. (2013). A Caution Against Framing Syria as an Assad-Opposition Dichotomy. *Turkish Policy Quarterly*, 2013, 12 (3), pp.103-111.

Gardner, B. F. (2015, 8 octubre). Gulf Arabs «stepping up» arms supplies to Syrian rebels. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-34479929>

Gilbert, L. (2018, 18 abril). Bitter Split Among Syria's Christians Over Loyalty to Assad. *Hudson*.

<https://www.hudson.org/human-rights/bitter-split-among-syria-s-christians-over-loyalty-to-assad>

Gleditsch, K. S., & Ruggeri, A. (2010). Political opportunity structures, democracy, and civil war. *Journal of Peace Research*, 47(3), 299-310.

<https://doi.org/10.1177/0022343310362293>

Glenn, C., Rowan, M., Caves, J., & Nada, G. (2019, 28 octubre). Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State. *Wilson Center*.

<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>

Global Conflict Tracker. (2023, 6 gener). Conflict Between Turkey and Armed Kurdish Groups. *Council on Foreign Relations*.

<https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-between-turkey-and-armed-kurdish-groups>

González, E. (2011, 19 abril). La protesta en Siria se agrava pese a las promesas de cambio de El Asad: [Edición 1st Ed. Madrid]. *El País*

<https://www.proquest.com/newspapers/la-protesta-en-siria-se-agrava-pese-las-promesas/docview/862392381/se-2>

Gupta, R. (2016, 1 maig). Military fatigues and floral scarves. *New Internationalist*.

<https://newint.org/features/2016/05/01/rojava-women-syria>

Hafez, M. (2018). The Higher Negotiation Committee And Syrian Negotiation Committee: Shifts In References And Goals During Intra-Syrian Negotiations. *Al Sharq Strategic Research*.

<https://research.sharqforum.org/2018/05/25/the-higher-negotiation-committee-and-syrian-negotiation-committee/>

Heydemann, S. (2020, 14 desembre). Pity the nation: Assessing a half-century of Assadist rule. *Brookings*.

<https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/12/14/pity-the-nation-assessing-a-half-century-of-assadist-rule/>

- Hinnebusch, R., & Zintl, T. (2014). The Syrian uprising and Bashar al-Assad's first decade in power. In *Syria from Reform to Revolt, Volume 1: Political Economy and International Relations* (pp. 285-310). Syracuse University Press.
- Humud, C. E., & Blanchard, C. M. (2020, juliol). Armed conflict in Syria: Overview and U.S. response (No. RL33487; CRS Report for Congress). *Congressional Research Service*. <https://fas.org/sqp/crs/mideast/RL33487.pdf>
- Iriarte, D. (2013, 14 gener). El preso más importante de Turquía. *ABC*.
<https://www.abc.es/internacional/20130114/abci-presos-importante-turquia-201301131247.html>
- Itani, F. (2016, 14 març). Taking on ISIS—and Assad. Spring 2016 Issue No. 40. *Democracy Journal*.
<https://democracyjournal.org/magazine/40/taking-on-isis-and-assad/#:~:text=The%20war%20on%20ISIS%20gets,and%20its%20Sunni%20Arab%20base.>
- Jefferis, J. (2016). ISIS Administrative and Territorial Organization. Instituto Europeo del Mediterráneo.
<https://www.iemed.org/publication/isis-administrative-and-territorial-organization/?lang=es>
- Kattan, R. A. (2016, 4 setembre). Decisive Military Defections in Syria: A Case of Wishful Thinking. *War on the Rocks*.
<https://warontherocks.com/2016/09/decisive-military-defections-in-syria-a-case-of-wishful-thinking/>
- Khaddour, K. (2015, 4 de novembre). Assad's Officer Ghetto: Why the Syrian Army Remains Loyal. *Carnegie Middle East Center*.
<https://carnegie-mec.org/2015/11/04/assad-s-officer-ghetto-why-syrian-army-remains-loyal-pub-61449>
- Khaddour, K. (2015, juliol). The Assad Regime's hold on the Syrian State. *Carnegie Middle East Center*. https://carnegieendowment.org/files/syrian_state1.pdf

- Khawaja, A. S., & Khan, A. H. (2016). Media Strategy of ISIS: An Analysis. *Strategic Studies*, 36(2), 104–121. <https://www.jstor.org/stable/48535950>
- Knell, B. Y. (2012, 25 gener). *Egypt's revolution: 18 days in Tahrir Square*. BBC News. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-16716089>
- Lefèvre, R. (2015, agost). Islamism within a civil war: The Syrian Muslim Brotherhood's struggle for survival. *Project on US Relations with the Arab World at Brookings, Rethinking political Islam Series*. https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/Syria_Lefevre-FINALE.pdf
- Levitt, M. (2021, 14 juliol). The Role of the Islamic State in the Assad Regime's Strategy for Regime Survival: How and Why the Assad Regime Supported the Islamic State. *The Washington Institute for Near East Policy*. <https://www.washingtoninstitute.org/media/4698>
- Levitt, M. i Zelin, A. (2013, agost). Hizb Allah's Gambit in Syria. *Combating Terrorism Center*. <https://ctc.westpoint.edu/hizb-allahs-gambit-in-syria/>
- Ludtke, F. (2019, 2 setembre). *The Arms Trade and Syria*. *Georgetown Journal of International Affairs*. <https://gjia.georgetown.edu/2019/09/02/the-arms-trade-and-syria/>
- Lundgren-Jörum, E. (2012). Discourses of a Revolution : Framing the Syrian Uprising. *Ortadoğu etütleri*, 3(2), 9-39. http://www.orsam.org.tr/en/enUploads/Article/Files/201227_emmaw.pdf
- Lynch, M., Freelon, D., & Aday, S. (2014). Syria in the Arab Spring: The integration of Syria's conflict with the Arab uprisings, 2011–2013. *Research & Politics*, 1(3). <https://doi.org/10.1177/2053168014549091>
- Lynch, M. (2013). *The Arab Uprising: The Unfinished Revolutions of the New Middle East* (Reprint). PublicAffairs.
- Mehchy, Z. (2018, 13 desembre). Back in Control, Syria's Regime Tries to Build Its Legitimacy. *Chatham House – International Affairs Think Tank*.

<https://www.chathamhouse.org/2018/12/back-control-syrias-regime-tries-build-its-legitimacy>

Merz, F. (2014). Adversarial Framing: President Bashar al-Assad's Depiction of the Armed Syrian Opposition. *Journal of terrorism research*, 5(2). <https://doi.org/10.15664/jtr.881>

Meyer, D. S., & Staggenborg, S. (1996). *Movements, Countermovements, and the Structure of Political Opportunity*. *American Journal of Sociology*, 101(6), 1628–1660.

<http://www.jstor.org/stable/2782114>

Muhammad, F. (2023, 2 abril). France to support SDF as long as ISIS, Turkey's SNA exist in NE Syria. *North Press Agency*. <https://npasyria.com/en/95770/>

Nakhoul, S. (2011, 22 abril). Analysis: Syria's Assad torn between repression and reform.

Reuters U.S.

<https://www.reuters.com/article/us-syria-assad-idUSTRE73L2FX20110422>

Öcalan, A. (2017). *The Political Thought of Abdullah Öcalan: Kurdistan, Women's Revolution and Democratic Confederalism*. Pluto Press (UK).

Öcalan, A. (2020, 8 juliol). Abdullah Öcalan: My Solution for Turkey, Syria, and the Kurds.

Jacobin, 2020. <https://jacobin.com/2020/08/ocalan-turkey-syria-kurds-op-ed>

Office of the Press Secretary (2018, 13 abril). United States Assessment of the Assad Regime's Chemical Weapons Use. *The White House*.

https://dod.defense.gov/portals/1/features/2018/0418_syria/img/United-States-Assessment-of-the-Assad-Regime%E2%80%99s-Chemical-Weapons-Use.pdf

Oficina del Portaveu. (2021, 30 agost). Declaración de la Coalición Global para Derrotar a Dáesh/ISIS. *Departament d'Estat dels Estats Units*.

<https://www.state.gov/translations/spanish/declaracion-de-la-coalicion-global-para-derrotar-a-daesh-isis/>

O'Brien, L., & Stein, A. (2018, 15 juny). The Military Logic Behind Assad's Use of Chemical Weapons. *War on the Rocks*.

<https://warontherocks.com/2018/06/the-military-logic-behind-assads-use-of-chemical-weapons/>

- O'Neill, K. (2004). Transnational Protest: States, Circuses, and Conflict at the Frontline of Global Politics. *International Studies Review*, 6(2), 233-252.
<https://doi.org/10.1111/j.1521-9488.2004.00397.x>
- Peregil, F. (2015, 9 octubre). *Libia tantea el final del espinoso camino hacia la paz*. El País.
https://elpais.com/internacional/2015/10/09/actualidad/1444408289_322314.html
- Petkova, M. (2020, 1 octubre). What has Russia gained from five years of fighting in Syria? *Al Jazeera*.
<https://www.aljazeera.com/features/2020/10/1/what-has-russia-gained-from-five-years-of-fighting-in-syria>
- Phillips, C. (2013). The Civil War in Syria: The Variety of Opposition to the Syrian Regime. *Instituto Europeo del Mediterráneo*.
<https://www.iemed.org/publication/the-civil-war-in-syria-the-variety-of-opposition-to-the-syrian-regime/?lang=es>
- Pipes, D. (1989). The Alawi Capture of Power in Syria. *Middle Eastern Studies*, 25(4), 429–450. <http://www.jstor.org/stable/4283331>
- Rabil, R. (2005, 2 juny). Baath Party Congress in Damascus: How Much Change in Syria? *The Washington Institute*.
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/baath-party-congress-damascus-how-much-change-syria>
- Robinson, L. (2017). Just Terror: The Islamic State's Use of Strategic "Framing" to Recruit and Motivate. *Orbis*. <https://doi.org/10.1016/j.orbis.2017.02.002>
- Rodríguez, R. J. S. (2013). La Primavera Árabe: el largo camino de un proceso de transición democrática. *Tla-melaua*. <https://doi.org/10.32399/rtla.7.34.41>
- Abboud, S. (2013, 12 setembre). Syria's Business Elite Between Political Alignment and Hedging Their Bets. *Stiftung Wissenschaft und Politik*, Comment 2013/C 22.
<https://www.swp-berlin.org/en/publication/syrias-business-elite>
- Sadjadpour, K. (2013, agost). Iran's Unwavering Support to Assad's Syria. *Combating Terrorism Center*. <https://ctc.westpoint.edu/irans-unwavering-support-to-assads-syria/>

- Serwer, D., & van Wijk, K. (2022, 26 abril). Divided Syria: An examination of stabilization efforts and prospects for state continuity. *Middle East Institute*.
<https://www.mei.edu/publications/divided-syria-examination-stabilization-efforts-and-prospects-state-continuity>
- Shamaileh, A. (2020, 2 novembre). This Critical Juncture: Elite Competition in a Receding Civil War. *Doha Institute for Graduate Studies*.
<https://pomeps.org/this-critical-juncture-elite-competition-in-a-receding-civil-war>
- Siria cierra el paso a las reformas: [Edición 1st Ed. Madrid]. (2011, 31 març). El Pais.
<https://www.proquest.com/newspapers/siria-cierra-el-paso-las-reformas/docview/859263551/se-2>
- Sloat, A. (2022, 9 març). The US played down Turkey's concerns about Syrian Kurdish forces. That couldn't last. Brookings.
<https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/10/09/the-us-played-down-turkeys-concerns-about-syrian-kurdish-forces-that-couldnt-last/>
- Staff, R. (2011, 22 agost). CRONOLOGIA-Principales hechos de levantamiento contra Gaddafi. U.S.
<https://www.reuters.com/article/internacional-libia-eventos-cronologia-idLTASIE7A78DX20110822>
- Stanford University. (2021, abril). Mapping Militant Organizations. «The Islamic State.» *Center for International Security and Cooperation of Standford*.
<https://cisac.fsi.stanford.edu/mappingmilitants/profiles/islamic-state>
- Stephens, M. (2016). Facing ISIS: The Kurds of Syria and Iraq. *Instituto del Mediterráneo*.
<https://www.iemed.org/publication/facing-isis-the-kurds-of-syria-and-iraq/?lang=es>
- Tarrow S. G. (2011). Power in movement : social movements and contentious politics (Rev. and updated 3rd). Cambridge University Press.
- Tavakolian, N. (2015, 2 abril). Meet the Women Taking the Battle to ISIS. *Time*.
<https://time.com/3767133/meet-the-women-taking-the-battle-to-isis/>
- Tilly, C. (1978). *From Mobilization to Revolution*. Random House.

Todman, W. (2016). Gulf States' Policies on Syria. *Center for Strategic and International Studies (CSIS)*. <http://www.jstor.org/stable/resrep23307>

UN commission of inquiry on the Syrian Arab Republic. (2014, 14 novembre). UN Commission of Inquiry: Syrian victims reveal ISIS's calculated use of brutality and indoctrination. *OHCHR*.
<https://www.ohchr.org/es/press-releases/2014/11/un-commission-inquiry-syrian-victims-reveal-isis-calculated-use-brutality>

United States Institute of Peace. (2019, 2 juliol). *Egypt Timeline: Since the Arab Uprising*.
<https://www.usip.org/egypt-timeline-arab-uprising>

UN Refugee Agency. (2023, 14 març). Syria Refugee Crisis Explained. *UNRefugees*.
<https://www.unrefugees.org/news/syria-refugee-crisis-explained/>

Van Wilgenburg, W. (2013, 7 març). Syrian Kurdish Militia Takes Over Oil Fields. *Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East*.
<https://www.al-monitor.com/originals/2013/03/power-vacuum-oil-fields-syria-kurdish-militia-pyd.html>

Van Wilgenburg, W. (2020, 10 novembre). Syrian Democratic Forces (Syria) – Guns and governance: How Europe should talk with non-state armed groups in the Middle East. *European Council on Foreign Relations*.
<https://ecfr.eu/special/mena-armed-groups/syrian-democratic-forces-syria/>

Yonker, C. i Solomon, C. (2021, 19 febrer). The Banality of Authoritarian Control: Syria's Ba'ath Party Marches On. *Carnegie Endowment for International Peace*.
<https://carnegieendowment.org/sada/83906>

Yüksel, E. (2019, novembre). Strategies of Turkish proxy warfare in northern Syria. *Clingendael Report*.
<https://www.clingendael.org/pub/2019/strategies-of-turkish-proxy-warfare-in-northern-syria/>

Ziadeh, R. La primavera de la libertad bajo el régimen autoritario | culturas. (s. f.).
<http://revistaculturas.org/la-primavera-de-la-libertad-bajo-el-regimen-autoritario/>

Žuber, M. & Moussa, S. (2018, 16 juliol). Arab Spring as a Background of Civil War in Syria.

International conference KNOWLEDGE-BASED ORGANIZATION, 24(1) 245-251.

<https://doi.org/10.1515/kbo-2018-0038>